

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:

Egy évre 24 korona.

Egy hetre 2 korona.

NYELVEN:

Egy évre 24 korona.

Egy hetre 2 k. 40 l.

IRÁDÉSEK.

4-hatású példány egyszer 20 fill.

minimál körülmények 10 fillér.

Külföldi ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszani egyesült vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvényszárság.

József főherczeg ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 141.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelkek: Nyílt levél a Búr-asztaltársasághoz.

Rendület a szerzőkről.

A debrai postai.

Szerbia és Montenegró — Ausztria-Magyarország ellen.

Az utcai harc évtordulója.

Barabás ellenjelöltjének pöre.

Pörök egy szerelem körül.

A csanádi fölfüggesztések.

A lezárt rendőr.

A vaggongyár ötmillió megrendelése.

Aradi újságírókól sopronmegyei írógyűlés.

A primadonna férje.

Mikor a rendőrbíró beszél.

Három hajókatastrófa.

Rejtélyes halottak.

A makói főispánkormányzó bűnpöre.

Páris Gábor nyugdíja.

Tárca: Különös nász. Írta: J. H. Rosny.

Csarnok: 70,000 korona. Írta: Macskó L.-né.

Nyílt levél

a Búr-asztaltársasághoz.

Arad, január 24.

Tisztelt uraim,

mikor önök a nagy bur-láz idején asztaltársasággá alakultak, hogy Kronje és Krüger egészségére többiben poharakat üríthessenek, korántsem gondoltak arra, hogy ez a titulus bibendi rövid életű és muló lesz, mint ama virág, amely a népdal szerint tavasszal nyílt és ősszel lehullt. Önök is nyíltak és önök is lehulltak, amiben nincs szégyelleni való dolog,

mert elvégre ez a természet rendje. Az ür, amely önök után maradt, csupán valamelyik vendéglősnek fáj; mi, akik tudjuk, hogy önök betöltötték asztaltársasági hivatásukat, könnyű szívvel veszünk önöktől búcsút. Meglehet, hogy kissé elkésve, de nem mulaszthatjuk el ez alkalomból, hogy párhuzamot ne vonjunk az önök eljárása és egy másik egyesület működése között.

A másik egyesület az aradi *Művészeti egyesület*, amely ugyancsak megalakult és ugyancsak megszűnt, ugyanugy, mint önök. Ezzel azonban nem akarunk önöknek kellemetlenséget mondani. Valamint a burokért való lelkesedés, azonképen a művészet pártolása is igen szép dolog s az összehasonlításban mégis önök, a burok bámulói viszik el a pálmát. Mert mi, akik az érdemnek mindig elismerői voltunk, kötelességszerűleg konstatáljuk, hogy önök jól, kitűnően lelkesedtek, a Művészeti egyesület azonban rosszul, igen rosszul szerette a művészetet. Önök betöltötték feladatukat, a Művészeti egyesület azonban nem. S amikor elkövetkezett a japán háboru, önök szerényen helyet adtak egy megalakulandó japán egyesületnek, amely csodálatosképen nem alakult meg a 150 egyesületet számoló Aradon. A Művészeti egyesület azonban, érezvén, hogy hivatását betölteni nem képes, behunyta ugyan a szemét, de a helyét nem hagyta el. Esztendőök óta agonizál a szegény, de mikor arról van szó, hogy más

rendes halott módjára feloszlásnak induljon, akkor felüti a fejét és kijelenti: Meghalok, de siettetni nem hagyom magamat!

Onök, akik a bur testvériségért a fehér asztalok mellett annyi álmatlan éjszákát töltöttek, működésük beszüntetésével senkinek nem okoztak kárt, főleg a búroknak nem. A Művészeti egyesület azonban főleg a művészetnek árt indokolatlan és makacs álláspontjával, amely abban kulminál, amiben az ismeretes buldogg-teória: a buldogg belefekszik a szénába és bár maga nem eszik belőle, a lovakat sem engedi közel. Amivel — elejét veendő a rossz vicceknek, — nem akartunk senkit sem buldoggnak, sem lónak tisztelni.

Erről a tárgyról különben már sokat csevegtünk ezeken a hasábokon; közben kitudódott, hogy az egyesület igazgatója maga is belátta a továbbtengődés céltalan voltát és a titkárhoz többiben felszólítást intézett a feloszlást kimondó közgyűlés összehívása iránt. A titkárt azonban kulturális gondok foglalják el s ez okból nem ér reá, hogy kulturális *célokkal* is törődjék. Fejlődhet-e a művészet egy erőteljes központi szerv nélkül Aradon, vagy sem? — ez a kérdés nem érinti az egyesület titkárját, aki nagyon jól tudja, hogy személyi tekintetéből ez a központi orgánus meg nem alakulhat, amíg a Művészeti egyesület legalább azt nem jelenti ki, hogy nem kíván tovább működni. Hajh, tisztelt Búr asztaltársaság, önök hasonló körülmények között már régóta megtették volna ezt,

Különös nász.

Írta: J. H. Rosny.

— Éjszaka volt, — kezdte Delvaille, — amikor hirtelen valami borzalmas lármára értem. Mindenki ismeri az ilyen meglepetések hatását. Az ember az első pillanatban megretten, gyermekesen gyáva lesz és aztán csak apránként, néhány perc múlva tudja újra összeszedni a bátorságát. Én is így voltam. Amikor kiugrottam ágyamból, eleinte remegtem az izgalomságtól, aztán pedig haragosan rohantam a sötét előszobán keresztül a lépcsőház felé, miközben haragosan fenyegetőztem. Mikor a lépcsőhöz értem, olyan zajt hallottam, mintha egész csorda rohant volna fel a házba és patáknak robaja alatt dübörögnének a fából való, korhadt lépcsőfokok. Előbbi félelmem most már dühvé válogott át. A fal mentén tapogatózva haladtam lefelé a grádicson és mert még mindig nem tudtam mire vólni a különös zivajt, azért harsány hangon kiáltottam az ismeretlen lármázók felé:

— Hé, ki az? Alljatok meg, az ördögbe, vagy pedig közibétek lövök!

Mivel senki sem felelt szavamra és a dübörgő, érthetetlen láрма sem akart megszűnni, azért egy lövést tettem a levegőbe. Aztán megálltam, lestem a hatást. Az erdítés most még fokozódott. Orjögő, zürzavaros láрма hatolt fel hozzám, én pedig kis ideig még tanácstalanul állottam. Nem tudtam mit tegyek. Üldözöm-e

az éjjeli csendháborítókat, vagy meneküljek-e előlük? Süsse-e rájuk a fegyveremet, vagy dobjam sutba a revolvért? És kik lehettek ezek az emberek, rablók-e, vagy pedig farsangi komédiázók csupán?

Egyszerre aztán csend lett. Hallottam még, amint becsapják a kaput, majd pedig teljesen elhalt a léptek nesze. Közben visszatért a hidegvérem és elhatároztam, hogy üldözőbe veszem a menekülőket. Lesiettem én is. Megjegyzendő, hogy villában laktam, közel a spányol határhoz és az országot egyenesen ott vezet el a villám mögött elterülő kert mellett. Lerohantam a kertbe, átvetettem magamat a kerítésen, aztán egyszerre ott voltam az országúton. Hold nem sütött, csillag nem ragyogott az égen, mint valami óriási palást, úgy borult a környékre a sötét. De ez sem riaszthatott el esztelen szándékomtól. Az a gondolat, hogy a gonosztévők azért hatoltak be házamba, mert meg akartak ölni, hihetetlenül felingerelt. Szükségét éreztem, hogy megboszuljam magamat ezért és líhegtem a vágytól, hogy szembe szálljak a vakmerőkkel.

Megnéztem a revolveremet. Ott töltény volt még benne és megfogadtam, hogy mind az ötöt rája sütöm ismeretlen éjjeli látogatóimra. De hogyan érem utól a banditákat. Mintha elnyelte volna őket a föld, nem láttam előttem senkit. Hé, bizonyára arra menekültek, a kis erdő felé, tudván, hogy arra találhatnak először menedéket. És utánuk siettem én is, a

kis erdő irányában. Az ösztöneimre bízom magamat.

Rohanást mentem a sötét országútra és egy negyedóra múlva már halk, rejtelmes lomb-susogás ütötte meg s fülemet. Tehát közel voltam az erdőhöz. De vajjon oda rejtőztek-e? Közben szemem már egészen jól megszokta a sötétet, úgy hogy csakhamar elég tisztán rajzolódott ki előttem a fák törzseinek alakja.

Megálltam. Már ott voltam az erdő előtt, amikor két valószínűségnek lepelt meg a gondolata. Lehet, hogy a rablók a lövés zajára kiharantak a házból, aztán meglapultak az országút mellett és nem is menekültek el, hanem vártak, míg én is kisiettem, akkor aztán mi-alatt én üldöztem őket, ők a hátam mögé kerülhettek. Vagyis, míg én azt hittem, üldözöm őket, valójában ők jártak nekem a sarkamban és már most minden pillanatban itt teremhetnek mögöttem, hogy akár örökre elláthassanak... Megborzadtam. A másik valószínűség pedig az volt, hogy a rablók talán nem is vették be magukat az erdőbe, hanem tova menekültek a sík országúton. Mit törődtem azonban már egy perc múlva is a valószínűség szavával! Forrált a harag, a düh, az elkeseredés; eszembe sem jutott, hogy okosabb lenne egészen feladni ezt a kevés reménnyel biztató üldözési kísérletet.

Már nem tudom, ki mondta először, hogy az embernek harminc esztendőre van szüksége ahhoz, hogy civilizálódjon, de csak egy percre, hogy újra visszaessék a kezdetleges,

mivel önök még naiv és jólelkű emberek, akik kényelmi szempontjaikat szívesen alárendelik a közérdeknek.

Amint látni méltóztatik, mi sohasem kérdeztük ezen a helyen, hogy mért nem működik a Polgári asztaltársaság, a Vándor iparos-társaság, az Aradi tabla-társaság, a Román nőegyesület, az Emke aradi fiókja, az Aradi irodalmi kör, az Aradi dalegyesület, az Oratorium egyesület, az Aradi iparpártoló szövetség, a Fajgalamb és baromfi tenyésztők egyesülete, az Aradi építészek egylete, a Haladás asztaltársaság, az Aradi általános népkör és még néhány hivatalosan fel nem oszlott, de csak névleg létező társaság. Hogy ezek az egyesülések mit csinálnak, az nem igen érdekli a közvéleményt. De a művészet dolga, az más. Az közérdek, amelyet nem lehet zseniális tetszésszerintiség alapján kezelni.

Nyugodt öntudattal mondhatjuk, hogy a Művészeti egyesület dolgát eddig sem firtattuk hiába s reméljük, hogy ezentul sem fogjuk eredmény nélkül emlegetni. Csak egy a hiba: ez az egyesület nagyot hall. Önök, tisztelt Búr asztaltársaság, megértették azt, hogy a búrok már nem aktuálisok és beszüntették a működésüket. A Művészeti egyesület nem ilyen érzékeny: azt piszkálni kell. Szelid tenorban hiába beszél ott az ember: ott csak ordításra reagálnak. És szó sincs róla, mintha mi ordítani is nem tudnánk.

Jerikó falai tudvalevőleg szintén csak hosszas kiáltozásra és harsonaszóra omlottak a porba. Hisszük, hogy előbb utóbb ez a sors éri a Művészeti egyesületet is, melynek romjain fel fog épülni az aradi képző és iparművészek társulata. Még várunk egy darabig: azután jön a harsonaszó. Addig pedig őszinte elismeréssel adózunk önöknek, tisztelt Búr asztaltársaság; mert ugylátszik, ma már elismerés illeti azt, aki nem tesz ugyan semmit, amint-hogy önök se tettek semmit a burokért, — de legalább hagyja, hogy más tehesen szolgálatokat a kitűzött célnak.

§.

természetes vadságba. Azonban ezuttal magam is így voltam. — A kultur-ember még küzdött bennem egy pillanatig, akkor aztán győzött a bosszuvágy és egy pillanattal utóbb a vadembernek felgerjedésével rohantam be az erdőbe. Keresztül ugrottam egy árkon, mely az országúttól elválasztotta az erdőt, aztán meg csusztam, másztam, a fak között lapangtam, akár a vadállat, amelyet az éhség ingerel és amely prédára les . . . Egyszerre valami titokzatos fény ötlött a szemembe.

A tűz látása magamhoz térített. Számot próbáltam adni magamnak a cselekedeteimről. Tulajdonképpen tetszett nekem az a rejtélyes ügy. Örültem azon, hogy kezdtem vár reám, harc, másrészt azonban rettegettem attól, hogy a kalandnak végszótával esetleg még a törvényszék is beleavatkozik a dologba. Hiába, a törvényszék rendezi ugyan a mi emberi dolgainkat, de körülbelül úgy, mint ahogyan tűzoltók rendbe hozzák házunkat, amikor odajönnek, hogy eloltsák a benne támadt tüzet. Hogy meggátoljanak huszonöt franknyi kárt, azért össze ficskendezik az ember butorát, lelcsolnak mindent, tönkre teszik a drága kárpitokat, szőnyegeket képeket. És az így okozott kár még nagyobb, mintha a kár egy része a tűz martalékává lett volna.

Legszívesebben hátat fordítottam volna, egy gondolat azonban visszatartott. Ha ma nem végzek támadással, végre is mi felel róla, hogy holnap nyugodtan maradok kis remete-lakomban. Ha nem teszek feljelentést a rejté-

Rendelet a sorozásokról.

(A honvédelmi miniszter a törvényhatóságokhoz)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

A hivatalos lap mai száma Bihar Ferenc honvédelmi miniszter rendeletét közli, amelyben ez a folyó évi katonai felülvizsgálatok vegyes bizottságaiba a polgári tagokat kimevezi. A rendeletnek érdekes a bevezető része, amelyben a miniszter azt a reményét fejezi ki, hogy a tavalyi és az idei ujoncjutalékokat az országgyűlés még ez évben meg fogja szavazni.

A rendelet, amelyet a törvényhatóságokhoz intézett a miniszter, így kezdődik:

Azon reményben, hogy az 1905. és 1906. évi ujoncjutalékok ezen év folyamán az országgyűlés által meg fognak szavaztatni, és annak kijelentése mellett, hogy amíg az ujoncjutalékok meg nem szavaztatnak, a felülvizsgáló bizottságok elé magyar honosságú hadkötelesek nem vezethetők, s jelen körrendeletnek az állításköteleseknek felülvizsgálatra vezetésére vonatkozó rendelkezései csakis az ujoncjutalékok megszavazása esetére lépnek hatályba, az 1906. évben a magyar korona országaiban működendő állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok szervezése és összeállítása iránt a következőket rendelem el stb.

E bevezetésben, úgy látszik, a miniszter nyomatékos cáfolatát akarta adni azoknak a híreknek, mintha a kormány meg nem szavazott ujoncokat akarna soroztatni.

Az Aradon működő állandó felülvizsgáló bizottság polgári elnökévé Vásárhelyi Bélát, Arad sz. kir. város és Arad vármegye főispánját, helyettes polgári elnökévé Dálnoki Nagy Lajos dr.-t, Aradvármegye alispánját nevezte ki.

A kinevezettek névsorában két üres hely van. A debreceni bizottság kinevezését így közli a hivatalos lap:

Debrecenben: helyettes polgári elnök gyanánt: Rásó Gyula kir. tanácsos, Hajdu vármegye alispánja.

A kassait pedig a következőképen.

Kassán: Pongrácz Ferenc gróf, Abauj-Torna vármegye és Kassa szab. kir. város főispánja, helyettes elnökül:

A két üres hely arra vonatkozik, hogy a debreceni főispán még nincs beiktatva. Abauj-Torna vármegyének alispánját pedig a belügyminiszter fölfüggesztette.

Érdekes a rendeletnek még az a része, a

mely a közigazgatási tisztviselőknek szól. A rendelet erre vonatkozó 4 pontja így hangzik:

4. Ezen alkalommal a sorozó járáások tisztviselőinek ismételtén is szigorú kötelességükkel teszem, hogy az illető felülvizsgáló bizottság polgári elnökét minden hónapban és legalább három nappal a kitűzött határidő előtt, különbeni felelősség és kártérítési kötelezettség terhe alatt pontosan értesítsék arról, hogy hányan fognak akár állításkötelesek, akár ezeknek megvizsgálandó férfirokonai elővezettetni.

Mert azon esetben, ha ezen köteles bejelentés elmulasztása dacára mégis történnék elővezetés, de a polgári elnök intézkedése folytán azon okból, mert az elővezetéséről szóló köteles bejelentések hozzá el nem küldettek, a felülvizsgáló bizottság egybe nem ülne és nem működne, a mulasztásban hibás tisztviselőt felelősségre fogom vonatni és esetleg az ilyen előlegesen be nem jelentett és a felülvizsgálat nem eszközölhetése miatt eredmény nélkül történt elővezetés folytán felmerült költségek megtérítésére, illetve az államkincstár kártalanítására fogom köteleztetni.

Aradon a legközelebbi felülvizsgálatot február 17-én tartják meg.

A dobrai petíció.

(Tárgyalás a Kuria-n.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

A kir. Kuria második választási tanácsa ma folytatta a dobrai petíció tárgyalását, melyet tudvalevőleg a kisebbségben maradt Vlád Aurél-párt nyújtott be Cs. László megválasztott képviselő ellen, azon az alapon, hogy Csernovitz Mihály dr. választási elnök a bizalmi férfiak és rendfenntartás körül pártoskodott. A petíció sorsa igen kétséges, mivel az abban felhozott különféle vádak a tanak egyrésze beigazolta ugyan, másrésze azonban megcáfolta.

A mai tárgyaláson Adám András kuriai bíró elnökölt. A vizsgálat eredményét Válfay Bertalan terjesztette elő; a választást Ragályi Lajos ügyvéd, a választási elnököt Gábor Ilés dr. védte, a petícionáriókat pedig Bontescu Károly képviselte.

A tárgyalás során az előadó, Válfay Bertalan ismertette a bizonyítási anyagot a terrorizálás kérdésében. A terrorizálást a kérvény szerint a választási helyiség előtt álló szolgabírák, jegyzők és pénzügyőrök követték el. A tanak

lyes támadók ellen, holnap talán visszatér a banda . . . Akkor aztán még vakmerőbbek lesznek és én minden bizonynyal ki leszek szolgáltatva kényük-kedvüknek.

Meg kellett mutatnom, hogy nem félek tőlük. A tűz felé közeledtem. Amikor a közeliükbe jutottam, már az arcukat is megkülönböztettem, és meglepődéssel láttam, hogy ruházatuknak valami egyenruhás-jellege van. Férfiak és nők vegyest kuporodtak a tűz körül, engem azonban senki sem veti észre, amiben talán része volt annak is, hogy valamennyien igen vigak voltak. Bolondoztak, kacagtak, szinte a könyük csurgott bele . . . „Bizonyára ittak“ gondoltam magamban, az hevitette fel annyira ezeket az embereket.

Megracscent léptem alatt egy galy, a roppanás hangjára aztán mind odapillantottak reám. Különösen az asszonyoknak volt furcsa a nézése. A férfiak nem is lepődtek meg nagyon azon, hogy közjük toppantam, az asszonyok azonban tágra nyílt szemmel bámultak rám. Szemügyre vettem a nőket. Három közülük igen szép volt, különösen az egyik, egy szőke, akinek haja az aranyércnek színében csillogott, amint rája tüzött a rózsának piros lángja. A többi nő között kettő volt még csinos, két másik pedig ráncos volt, öreg, fogatlan, a mesék vasorru bábájához hasonlatos. Ez a két banya valóságos megrémített . . .

Az egyik férfi, egy kopasz, rám rivallt:

— Kíván valamit, uram? Mit keres itt?

Mivel azt hittem róluik, hogy spanyol ci-

gányok, azért most nagyon meglepődtem, amikor az egyik közülük kifogástalan franciasággal szólott hozzám. Hogy megmagyarázzam nekik, mi járatban vagyok, megkérdeztem tőlük, nem láttak-e véletlenül egy menekülő rablóbandát. Kérdésemre élesen felkacagtak. Kacajuk oly bántó volt, hogy idegessé tett. És átkoztam ostobaságomat, amely idevezetett. Javában dühösködtem, amikor a kopasz megszólalt:

— Bouteille és Sauhuse urak adják meg a kívánt felvilágosítást. Halljuk, uraim.

Nevüknek hallatára két torzonborz férfi ugrott fel helyéből és fenyegető arccal jött felém.

— Egy pillanatra! Senki se mozduljon!

És előrántottam revolveremet. E pillanatban már körülölelt két kar. Az egyik öregaszony kuszott mögém és kiütötte kezemből a fegyvert. Egy perccel utóbb megkötözve feküdtem a földön. Megrémültem, azok pedig most otthagytak engem a földön, ők maguk meg rögtönzött haditanácsot ülve, tanakodtak, mit kezdjenek velem. Belenyugodtam mindenbe, segítség nem kínálkozott, vártam, mi lesz a sorsom.

Mintha törvényt fűnének, tanácskoztak. Először is a kopasz beszélt. Megborzasztó ügyességgel vádolt azzal, hogy a társaságukba tolokodtam. Szavai úgy hangzottak, akár valami közvadló. Sok súlyyal szónokolt és nagyon méltóságtelesen, sőt ékesszólással. Mikor befejezte védőbeszédét, egyik társához fordult:

többszörre oly értelemben vallanak, hogy rábeszélés igen, de terrorizmus nem történt. Herbai Nikulicka választó vallotta, hogy öt néhány jegyző felhívta arra, hogy szavazzon Lázárra, de ő mégis Vládra adta szavazatát. Többen azt panaszták, hogy ötet több Lázár-párti fixirozta s rájuk kiáltottak:

— Gazember oláhok!

Több pap panasolta, hogy *Herváth* Camilló dr. azt vetette szemükre, hogy dacára annak, hogy congruájuk van, mégis a magyarok ellen szavaznak.

A pártok elhelyezésére nézve megállapította a vizsgálat, hogy a választási elnök előre meghatározta a pártok bizalmi férfival egyetértésben a pártok felvonulását, elhelyezését és a szavazás rendjét.

A tárgyalást holnap folytatják, amikor is a perbeszédre kerül a sor. Itélethozatal előreláthatólag még holnap sem lesz s a Kuria valószínűleg a tárgyalások befejeztével határnapot fog kitűzni az ítélet kibírdetésére, mivel annak indokolását megszerkeszteni a hatalmas mennyiségű vizsgálati adat mellett hosszabb időbe kerül.

TÁVIRATOK.

Az algezirasi konferencia.

Algezirasz, január 25. Almodovar herceg tegnap délután a Carlos cirkálón fényes lakomát rendezett a marokkói értekezlet tagjainak tiszteletére. A nagy számban megjelent vendégek között volt sok gibraltári tiszt, a Galillei és La Lande francia hadihajók tisztjei, az algezirasi polgári és katonai hatóságok képviselői és az algezirasi értekezletre meghívott újságírók. Az egyes missziók megérkezésekor a zenekar az illető ország nemzeti himnuszát játszotta. A Carlos fényesen fel volt díszítve. A hajón a képviselt nemzetek zászlóiból hatalmas sátor volt felállítva, amelynek fő részén a spanyol koronát helyezték el.

A venezuelai partok ostromzára.

Newyork, január 24. Washingtonból ideérkezett távirat szerint ott a venezuelai partok ostromzárát, tekintet nélkül Anglia, Németország és Olaszország jogaira elhatározott dolognak tartják.

— Kedves Sauhuse mester, ön lesz szíves a védő tisztát teljesíteni.

Most Sauhuse kelt fel a helyéről, ugyanaz, aki az előbb oly fenyegetőleg közelített felém. Valóságos nagy védőbeszédet mondott, még pedig nem közönséges oratóri készütségről tanuskodót közben sűrűn hivatkozott az emberi jogokra. De mindez nem segített rajtam. A törvényszék ítélőhozzátalra vonult vissza, aztán kihírdették az ítéletet is. Halálbüntetést szabtak ki rá.

— Hóhér teljesítse a kötelességét, — mondotta most ki ennek a furcsa törvényszéknek elnöke.

Az egyik ember nagy konyhkést ragadott kezébe és hadonázva lépett hozzám. Verejték ütött ki a homlokomon és egész testem megborzongott. Most az egyik öreg asszony hevesen felugrott és azt javasolta, hogy gyakoroljanak kegyelmet arra az esetre, ha az öt asszony közül egyik hajlandó arra, hogy — a feleségem legyen. Az idea tetszett a törvényszéknek és az asszonyok rendre s. emügyre vettek. A két banya menten kijelentette, hogy nem tetszem nekik. Hasonlóan nyilatkozott a két barna nő. Már talán a szökésnek is ajkán lebegett a borzasztó válasz, amikor könyörgő pillantásom meghatotta és hajlandónak mondta magát arra, hogy nőül jöjjön hozzám.

— Ha így van, oldják fel kötelékéből a foglyot, — rendelkezett az elnök, akinek szavát menten teljesítették a többiek. Sauhuse ur, aki néhány perccel előbb még hóhérom

Szerbia és Montenegro — Ausztria-Magyarország ellen.

(Próbamozgósítás a Balkánon.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24

Egy rendszerint jól értesült berlini újság ma szenzációs hírt röpit világgá. E hír szerint Szerbia és Montenegro titkos egyezményt kötöttek, mely egyenesen Ausztria-Magyarország ellen irányul és megállapítja a montenegrói „hadseregnek” azt a feladatát, melyet egy balkán-háború esetén az osztrák-magyar csapatok föltartoztatásával végeznie kell.

Monarchiánk régóta tisztában van azzal, hogy Nikita fejedelem nem valami baráti érülettel viseltetik Ausztria-Magyarország iránt

Amióta az olasz király házasságával Nikita királyi apóssá lépett elő, Montenegro állandóan Olaszországgal keresi azt a szoros baráti viszonyt, amely Ausztria-Magyarországnak rovására és balkáni érdekeinek sérelmére valamelyes módon határainak kiterjesztéséhez juttathatja.

Ez a terjeszkedési vágy néha már nagyzási hóbortban nyilvánul. Ilyennek kell tartani azt a „nagy szabású” hadműveletet, melylyel Nikita huszonnégy zászlóaljból, vagyis hat ezredből álló hadseregét mozgósította, hogy kipróbálja, vajjon helyt áll-e az osztrák-magyar csapatoknak egy balkán-háború esetén? A különös próba-háborúdiról, melyben állítólag olasz és szerb tisztek is vettek részt, az alábbi tudósítást adjuk:

Az Ausztria-Magyarország és Szerbia között kitört vámháborúra való tekintettel érdeklődésre tarthat számot az alábbi közlemény, mely a *Voss. Zeitung* mai számában egy alkalmi tudósító információja nyomán megjelent. — Nem régiben Szerbia és Montenegro olyan meg egyezésre jutottak, melynek éle egyenesen Ausztria-Magyarország ellen irányul. Ez lehetővé tette Montenegrónak, hogy Olaszországban egy lombard-génus! pénzcsoporttól titokban pénzt vegyen föl *fejverkezési célokra*. Ily mó-

akart lenni, most kenetteljes szókkal esketett meg engem és a szépséges szőke leányt, aztán pedig magunkra hagytak kettőnköt. Engem és a „feleségemet”. Elkábultam. És még inkább elkábultam, amikor „nőm” bájsait élveztem. Oh, csudás szép éjszaka volt az ott, a lombok alatt.

Mikor megvirradt, valamennyien visszatértünk, hogy vissza vegyék tőlem az egy éjszakára hozsam adott hitvest. Azzal váltam el a szőke asszonytól, hogy másnap viszontlátjuk egymást. Ott, nálam, a szalonomban.

Hazamentem és fejemben zsongott ennek a különös éjnek emléke. Othon a tűz mellé telepődtem és tagjaimat melengtettem, amikor belépett hozzám a közeli községcsendőr brigáderosa és elmondta, hogy az x-i örültek házából megszöktek a betegek, azoknak nyomát keresi...

— Nem voltak közönséges bolondok, — erősködött a csendőr. — Az egyik közülük államügyész volt, még Carnot elnök idején...

— És asszony is volt közöttük?
— Meghiszem azt. Ott asszony volt. Az egyik, egy szép szőke asszony, Calvaire marquis felesége... Micsoda asszony az, uram! Isteni szép.

És csettintett egyet a nyelvével. Én nem hallgattam oda fecsegésére. Éjszakai kalandom emlékébe merültem és bolenéztem a lobogó tűzbe.

don sikerült Montenegrónak egy hat hegyi őtegből és tizenkét varostromió ágyuból álló ágyuparkot beszereznie.

Nikita fejedelem az ősszel elhatározta, hogy próbamozgósítással kipróbálja a megerősített és huszonnégy zászlóaljból álló montenegrói hadsereg harc képességét. Cettinjében azt remélték, hogy Olaszországból kellő időben megérkeznek az új ágyuk, de szállításuk csak a kitűzött határidő után történt meg és így a mozgósítást az új ágyu-park nélkül kellett megtartani.

A mozgósítás eredménye teljesen kielégítő volt. A tizedik zászlóalj már tíz nap alatt teljes létszámban kivonult. A fejedelem huszezer főnyi hadseregnek állt az élén, amelynek komoly esetben az lenne a feladata, hogy Hercegovinába betörjön és a netán visszavonuló osztrák-magyar csapatokat a határon föltartoztassa.

A próbamozgósításon olasz és szerb tisztek is vettek részt és montenegrói egyenruhában az egyes zászlóaljokhoz voltak beosztva.

Ausztria-Magyarország e provokációjával kapcsolatosak azok a hírek, melyek a Lim területen levő osztrák-magyar csapatoknak megerősítéséről szólnak és melyeket a közös kormány a leghatározottabban valótlannak jelentett ki. A közös külügyminiszterium azonban félhivatalos közleményekben hozzátette, hogy az ilyen híresztelések alkalmasak Ausztria-Magyarországot arra kényszeríteni, hogy a bosznia-hercegovinai határt és a szarajevói erősebb katonai csapatokkal őriztesse, mint aminek jelenleg az őrszolgálatot ellátják.

Az utcai harc évfordulója.

(Az Asztalos Sándor-serleg felavatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

Az aradi utcai harc évfordulóját, február nyolcadikát, nagyszabású ünnepekkel fogja megülni az idén is Arad városa. Az ünnepség rendezésén főleg az Asztalos Sándor-társaság fáradozik, melynek ezen a napon másik ünnepe is lesz: az utcai harc hőseinek neje által adományozott serleg felavatása.

A rendező-bizottság az ünnepségek sorrendjével és programjával már teljesen elkészült s ezt ma este terjesztette a társaság választmányi ülése elé.

Itt adjuk a részletes programot:

I. Február 7 én este 5 órkor:

1. A kandeláberok, a transparent felállítása, ezekkel az utcai harc emléktáblával megjelölt helyeknek és a vértanúk szobrának megvilágítása.

2. Este 1/8 órkor diszeloadás a színházban Asztalos Sándor emlékezetére.

II. Február 8 án d. e. 9 órkor:

1. Gyülekezés a Minoriták templomában. Hálaadó istentisztelet.

2. A testületek, társaságok, egyletek és a 48-as honvédek zászlaja alatt körmenet az Andrassy-térről a Szabadságtérre, a vagongyári zenekar kísérete mellett.

3. A szabadságtéri emléktábla megkoszorúzása.

4. Indulás az Atzél Péter, Weltzer János, Batthyányi utcákon át a Kossuth-utcába. Itt a finiskolánál a Kossuth emléktábla megkoszorúzása.

5. Az é-temetőben: a) A honvéri sírok megkoszorúzása. Hymnusz. *Zoltay* Mátyás zene-tanár vezetése mellett éneklő a tanítóképző intézeti ifjusági daikör. b) Alkalmi költemény. Itja *Bedő* Árpád, szavalja a képezdei ifjuság egyik tagja. c) Ünnepi beszéd. Tartja *Szondy* János, az Asztalos Sándor-társaság diszelnöke.

d) Szózat. Éneklil a tanítóképződel ifjusági dalkör.

6. Zene mellett, zászlók alatt bevonulás az Andássy-térre a Szentháromság szoborhoz, hol a menet feloszlik.

III. Február 8-án este 8 órakor a Tóth Andra (volt Kass) vendéglőjének összes helyiségében:

1. Hymusz. Éneklil a tanító képző intézeti dalkör.

2. Asztalos Sándor em'lekezete. a) Elnöki megnyitó. Tartja: Söfalvy György. b) Alkalmi költemény elszavalása. c) Barabás Béla ünnepi beszéde. d) Szózat. Éneklil ez ifjusági dalkör.

3. Diszközgyűlés: a) Elnöki megnyitó. b) Évi jelentés. c) A választmány és tisztikar megválasztása. d) Évi zárszámadás és a felmentvény megadása.

4. 9 órakor. Bankett keretében serlegavató. a) *Varjasz* Lajos h. polgármester ünnepi beszédet mond. b) Pohárköszöntők.

A rendezőbizottság élén az idén is a társaság egyik társeinké: Bedő dr. áll, ki ezuton is kéri a város hazafias polgárságát, hogy a ki nek valami javaslata vagy észrevétele volna az ünnepek körül, forduljon hozzá a város házában, vagy szóljanak a bizottság tagjainak. Ezek: Aszódi Manó, Blédy Boldizsár, Binder Gyula, Czirkál Géza, Gásza Béla, Graller Rezső, Hoffmann Győző, Jakabffy István, Sönnér Sándor, Vidor Nándor, Szikszay Antal.

Pörök egy szerelem körül.

(Brutális rendör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

Hogy a szerelem a tyukszemképződéstől az agylágyulásig minden bajt előidézhethet, az immár régi história. Ezt a tényt igazolja az is, hogy egy jól kifejlett boldogtalan szerelem immár a második peres esetet szüli az aradi királyi járásbírósnak.

Megirtuk, hogy *Lupa* Sándor eleki román legény beleszeretett *Batás* Anna leányzóba, aki eselédi tisztet tölt be *Wittmann* Miksa eleki nagybirtokosnál. Szent érzelmei azonban nem találtak viszonzásra, mivel imádottja az ugyancsak *Wittmann*nál szolgáló *Tagyinka* Péterbe boldult és nem is konyított a *Lupa* udvarlására, ami szerföldött elkészerítette a boldogtalan ifjut. Elkeseredésében sötét bosszura határozta el magát s mint a drámákbeli intrikus, a szerelmes pár megrontására tört.

E céliből egy zászlócskát készített papirosból, ami mindenestre eredeti gondolat volt, mert eddig egyetlen szerelmesnek se jutott eszébe, hogy zászlóval álljon bezzut. A zászlóra pedig egy tiz esztendőskis iskolásfiúval a következő szöveget íratta:

„Meghalsz kutya és felgyujtom a házat is, a tanyádat is, ha el nem becsátod *Batás* Annát meg *Tagyinka* Pétert!”

Az eként elkészített zászlót egy sötét éjszaka a *Wittmann* Miksa lakásának az ablakába dugta *Lupa* és várta a következményeket. A következmények meg is érkeztek két esendőrk alakjában. A büntársul használt iskolásfiú ugyanis feljelentette *Lupát*, aki ilyenképp maga került a csávába, mert *Wittmann* feljelentette az aradi királyi járásbírósnak, ahol közcsend elleni kihágás miatt megindították *Lupa* ellen az eljárást.

Mikor azonban a nyomozás még folyt, *Wittmann* Jóska községi rendör, a megfenyegetettnek egyik rokona, *Tagyinka* Pétert fogta gyanuba, amabár kissé valószínűtlenné látszott, hogy ő a saját elcsapatását követelte volna. Ez azonban nem aggasztotta *Wittmann* Jóska, ki

is vallatás közben hatalmas tudatában néhány jól célzott pofonnal gazdagította *Tagyinka*át, sőt *karddal* is alaposan megütölte. A szegény ifu dagadt arccal és vérző füllel rohant *Deák* Zsigmond dr.-hoz, aki orvosi látleletet vett fel a sérüléseiről.

Ezen az alapon ma *Tagyinka* pörölte be a rendört könnyű testi sértés miatt. Mivel pedig a pofonok következtében *Tagyinka* alig hall valamit, könnyen megeshetik, hogy a szerelem is véget ér. Mert hogy a szerelem vak legyen, az csak természetes, de vak és süket szerelem: ez sok.

Barabás ellenjelöltjének pöre.

(Szelhámossággal vádolt képviselőjelölt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 24.

A január 26-iki általános választásokat megelőző korteskedések alkalmával az Erzsébetvárosban ahol *Barabás* Béla dr. is fellépett egyszerre egy ismeretlen név bukkant elő. Az ismeretlen név viselője *Barabás*nak akart kellemetlenkedni, mivel ugyancsak függetlenségi programmal fellépett képviselőjelöltnek. *Gerő* Ernő dr. volt a jelölt neve, amely azonban csak a politika terén volt ismeretlen. Mikor ugyanis *Gerő* azután is kellemetlenkedett a becses személye előtérbe tolasásával, amikor *Kossuth* Ferenc kijelentette, hogy az országos párt semmi közösséget nem vállal vele: a *Nap* című napilap kellemetlen leleplezésekkel szolgált az önjelölt multjából. Vállalkozását a függetlenségi zászló alatt való kalózkodásnak nevezve, azt írta „*Szelhámossággal vádolt képviselőjelölt*” című cikkében, hogy *Gerő*nek nincs is doktori diplomája, hanem valójában hirdetésű ügynök, akit csak nemrég kipofoztak a zsolnai iparkiallítás területéről, mert ott meg akarta szarolni a kiállító iparosokat.

A *Nap* e vád tekintetében dokumentumokkal is szolgált. Miután ugyanis fölemlítette, hogy *Gerőt*, aki az Országos Iparegyesület megbízottjaként próbált szerepelni, *Kónyai* Elemér kiállítási titkár pofozta meg, közölte ifj. *Rudnay* István zsolnai főszolgabírónak abból az időből származó következő nyilatkozatát:

A zsolnai iparos népgyűlést egy *Gerő* Ernő nevű egyén akarta rendezni. Természetes, hogy előéletére való tekintettel nem bíztak benne az iparosok, de én sem. Eddigi működéséről tájékozva van az egész fővárosi tisztességes sajtó, a veszprémiek, szegediek stb. *Gerő* Ernő a saját céljaira, különösen a hirdetésgyűjtés kiaknázására akarta az iparkiallítás alkalmát felhasználni s hogy egy csavargó revolveres szédeltésének az iparosok még jobban fel nem üttek, engem okol kudarcáért.

Tisztelettel

ifju *Rudnay* István.

Megírta még a nevezett lap, hogy *Gerő* nem akar letűnni a láthatárról, bár senki sem ismeri a „kerületében” s az Erzsébetváros csak kacag a plakátjain, melyekkel elárasztja a városrészt. Hol a negyvennyolcasok, hol a kereskedők és iparosok jelöltjének mondja magát, majd pedig falragaszain azt kéri, hogy támogassák a — nők. Ezeket „polgárnőkné, honleányoknak” címezi és arra kéri őket, hogy a férjeiket, fiaikat hajtsák az ő zászlaja alá. Persze mindez az izléstelenség nincs hasznára a kormánypártnak, — írta a *Nap*, — pedig a szelhámosságon jelölt erről a tájékról kaphatja a pénzt korteskiadásaira.”

A támadás megjelenése után néhány nap mulva, ha jól emlékszünk: csak a választás napján *Gerő* visszalépett a kandidálástól, de a *Nap* ellen sajtópört indított. Pörét ma tárgyalja a

törvényszék *Langer* Jenő bíró elnöklésével. Mint vádlottak: *Hajdu* Miklós, a *Nap* segédszerkesztője és *Nádas* Sándor hírlapíró állnak a bíróság előtt, mert a több részből álló inkriminált közleményt ketten írták. A bevádolt hírlapírók védőiként *Blumgrund* Bernát dr. és *Hajdu* Viktor dr. ügyvédek szerepelnek, a panaszos személyesen jelent meg, jogi képviselő nélkül, mivelhogy maga is ügyvéd. És abban tehát, hogy *Gerő*nek nincs doktori diplomája, a cikk mindenestre tévedett.

Miután felolvasták a vádlevelet, majd a cikket teljes terjedelmében, a vádlottakat hallgatták ki.

Hajdu Miklós dr. 26 éves, jogtudor és hírlapíró, a *Nap* segédszerkesztője, kijelenti, hogy a bevádolt közlemény részben az ő tollából ered.

Ugyanilyen nyilatkozatot tesz a másik vádlott, *Nádas* Sándor hírlapíró is. Mindketten élni kívánnak a bizonyítás jogával és evégből tanuk kihallgatását kéri.

A beidézett és megjelent tanuk sorában van: *Iljabb Rudnay* István zsolnai főszolgabíró, *Gelléri* Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója, *Kónyai* Elemér volt kiállítási titkár és mások. *Gerő* Ernő már a vizsgálat során *Kossuth* Ferencet és *Tizza* István gróf akkori miniszterelnököt is kihallgatni kérte, de a bíróság kérésének nem adott helyet.

A bíróság a tárgyalás befejeztével mindkét vádlottat 140—140 korona pénzbüntetéssel sújtotta, az indokolásban kimondván, hogy a bizonyítás megközelítőleg sikerült ugyan, de azt a tényt, hogy *Gerő* csak bitorolja a doktori címet, nem tudták bebizonyítani a vádlottak.

Rejtélyes holttestek.

(Megette a diennő. — Büntény, vagy öngyilkosság?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

Az aradmegyei csendőrőrsöknek most két haláleset ad gondot: mindkettő olyan körülmények között történt, amelyek szabad teret hagynak a fantáziának, vajjon büntényről, öngyilkosságról, vagy természetes halálról van-e szó.

*Tótvárad*i tudósítónk jelenti, hogy a község határában járókelők ma egy középkori parasz-asszonynak reitenetesen eltorzított holttestére akadtak, amely a bajai ut mellett vezető ösvényen feküdt. A holttestben felismerték *Russ* Paterné bajai lakost, aki gyakran beszokott járni *Tótváradra*.

A szerencsétlen asszony arcáról és fejéről az egész hus hiányzott, amiből arra következtettek, hogy a közelben levő disznók lerágták a halott arcát. Az előhívott orvos azt konstataulta, hogy az asszony szívszélhűdésben halt meg, de nincs kizárva, hogy ezt esetleg külső erőszak idézte elő. Miután azonban az eltorzított holttesten a lerágott huson kívül más külérőszak nyomát nem lehetett megállapítani, az aradi királyi ügyészség, amelynek jelentést tettek az esetről, megadta a temetési engedélyt.

Csicséri tudósítónk jelenti, hogy ott az egyik udvaron levő kutban ma egy holttestet találtak, amelyben *Nadaban* Péter jómodu paraszt gazdát ismerték fel. Hogy milyen uton került a holttest a kutba, nem tudni, de valószínű, hogy *Nadaban* bünténynek esett áldozatul, mivel a fején több sérülés van, köztük olyan súlyosak is, amelyek halált idéztek elő. Nincs kizárva azonban az sem, hogy a halál öngyilkosság folytán állott be s hogy *Nadaban* a kutba ugrás közben ütötte be fejét a kut kövezetébe. Az esetről jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek is. A nyomozás folyik.

A csanádi felfüggesztések. Hivatal átvétel karhatalommal.

(Az állspán kilakoltatásán.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

A csanádmegyei zürzavarnak ma hatalmas szenzációi vannak. Amiről napok óta mint föltétlenül bekövetkezendő eseményről beszéltek, a vármegye főbb központi tisztviselőinek állásvesztése a mai napon tényre vált. Cseresnyés János főispán elmozdította hivataluktól Tóth József megyei főjegyzőt, Tarnay Ivor első aljegyzőt és Dózsa Sámuel dr. tiszti főügyészt, mert a főispáni utasításra nem mentek ki a járásokba megvizsgálni, hogy vajjon a főszolgabírák végrehajtják-e az önkéntes adófizetésre és az ujoncok önkéntes jelentkezésére vonatkozó belügyminiszteri rendeleteket.

Az így megüresedett állásokra már kinevezte a főispán az új tisztviselőket: Csanádmegye új főjegyzője Dedinszky Béla dr. budapesti ügyvéd, nyugalmazott csanádmegyei árvaszéki ülnök lett, első aljegyző Daróczy Mátyás dr., aki tegnapelőtt mondott le Makó város rendőrkapitányi állásáról, tiszti főügyész pedig Gerő Géza dr. makói ügyvéd. Új tisztviselője a vármegyének Iritz Hugó dr. ügyvédjelölt, akit a főispán másodaljegyzővé nevezett ki a korábban felfüggesztett Vajda Jenő helyébe. A kinevezett tisztviselők, akiknek megbízatása a legközelebbi általános tisztújításig, 1907. decemberig terjed, már hivatalba léptek, miután Tóth József főjegyzőt és Tarnay Ivor első aljegyzőt csendőri karhatalommal távolították el hivatalukból.

Mindezeket az eseményeket makói tudósítónknak a következő távirati jelentése közli:

Az elmozdító rendelet.

Cseresnyés János főispán ma délelőtt tíz órakor bocsájtotta ki azt a rendeletét, melylyel Tóth József főjegyzőt, Tarnay Ivor első aljegyzőt és Dózsa Sámuel dr. tiszti főügyészt elmozdította állásuktól. A rendeletnek ez a szövege:

37-1906. főispáni szám alatt utasítottam Uraságodat, hogy a járásokba személyesen kiszállván, meggyőződést szerezzenek a belügyminiszter rendeleteinek végrehajtásáról. Figyelmeztettem, hogy amennyiben a kívánt jelentést a kitűzött idő alatt be nem terjeszti hozzám, az engedelmség megtagadásának veszem és alkalmazásba fogom venni a december 18-án kelt rendkívüli kivételes jogomat.

Miután jelentést arról, hogy rendeletemet foganatosította, a kívánt időn belül nem kaptam meg, tanúsított kötelességellenes eljárásáért állásától ezenel elmozdítom, fizetését és összes hivatali illetményeit február 1-étől beszüntetem.

Felhívom, hogy hivatalát, az összes ügyiratokkal, jelen rendeletem kézhez vétele után a törvényes következmények terhe alatt a vármegye helyettes alispánjának azonnal adja át.

Cseresnyés főispán.

Az elmozdított tisztviselők fél tizenegy órakor kapták meg a főispán rendeletét.

Hivatal-átadás csendőrökkel.

Tizenegy óra előtt néhány perccel megjelent Tarnay Ivor első aljegyző hivatalos helyiségében Farkas László alispánhelyettes az új kinevezett tisztviselőkkel és ezekkel a szavakkal fordult Tarnayhoz: — Eljöttünk, hogy átvegyük a hivatalt. Tarnay Ivor első aljegyző így válaszolt:

— Több ízben kijelentettem, hogy nem ismerem sem Cseresnyés János nevű főispánt, sem Farkas László nevű alispánt. Én a hivatalomat nem adom át!

Ezzel visszaült az íróasztalához és tovább írta a kórház-bizottságnak tegnapi üléséről fölvett jegyzőkönyvet, amelyen éppen dolgozott.

Farkas László alispánhelyettes most utasította Boros Izsó megyei irattárost:

— Hívja be a csendőröket!

A következő percben Verbó János csendőrhadnagy hat csendőrrel belépett a terembe, ahol ekkor csak Farkas László alispánhelyettes maradt benn, míg a kinevezett tisztviselők a mellékszobába vonultak. Verbó csendőrhadnagy beszélt most:

— Fölhívom Tarnay Ivor urat, hogy hivatalát adja át és azonnal távozzék innen, mert kötelességem karhatalommal eltávolítani.

Tarnay aljegyző nem felelt, hanem fölvette a kabátját, meg a kalapját és eltávozott.

Eppen amikor kilépett, megérkezett a megyeházára Tóth József főjegyző, aki Tarnay szobáján keresztül bement a maga hivatalos helyiségébe, anélkül, hogy köszöntötte volna az ottlevőket. Farkas László alispánhelyettes Dedinszky Béla dr. kinevezett főjegyzővel és Verbó János csendőrhadnaggyal utána ment és kijelentette:

— A hivatal átvétele céljából jöttünk.

— Kérem, szólj Tóth József főjegyző, én Csanádvármegye tisztviselője vagyok, megbízatást a vármegye közönségétől kaptam és hivatalomat csak úgy adom át, ha innen erőszakkal távolítanak el.

Farkas László alispánhelyettes erre fölvilágosítással szolgált:

— Azzal a küldetéssel jöttünk, hogy átvegyük a hivatalt. A csendőrök is itt vannak.

Tóth József főjegyző megkérdezte, vajjon kiterjed-e az erőszak arra is, hogy ő az átvételnél is köteles jelen lenni? Az alispánhelyettes megnyugtatta, hogy erre nincs szükség. A főjegyző erre eltávozott a vármegyeházáról.

Dózsa Sámuel dr. tiszti főügyész nem jött fel a vármegyeházára s így az ő távollétében vette át a hivatalát Gerő Géza dr., az új főügyész.

Az új tisztviselők eskütétele.

Az újonnan kinevezett tisztviselők, névszerint Dedinszky Béla dr. főjegyző, Daróczy Mátyás dr. első aljegyző, Iritz Hugó dr. másodaljegyző és Gerő Géza dr. tiszti főügyész ma délelőtt tíz órakor megjelentek az árvaszéki hivatalban és ott Farkas László árvaszéki elnök, alispánhelyettes kezébe letették a hivatali esküt. A délután folyamán már hivatalba léptek és holnaptól kezdve rendszeren följárnak a megyeházára.

Ugyancsak mára várták, hogy a főispán elmozdítja állásuktól Szojka Kálmán nagylaki főszolgabíró, Haasz Sándor dr.

nagylaki szolgabíró, Petrovics Mihály dr. battonyai helyettes főszolgabíró, Kövér Béla kovácsházai főszolgabíró és Spilka Antal kovácsházai tb. főszolgabíró, de ez az intézkedés, bár csak rövid idő kérdése, még nem történt meg. Azt adják a halasztás okául, hogy nem találtak még kellő számú helyetteset.

Mint ismeretes, Cseresnyés János főispán utasította Hervay István elmozdított alispánt, hogy a megyeházán birt lakásából e hó 29-éig hurcolkodjék ki. Vendel János dr. megyei főorvos ma délelőtt jelentést tett Farkas László alispánhelyettesnek, hogy Hervay neje reményteljes állapotban van, nagyobb utat nem tehet meg s így a költözködés veszélyeztetné az életét. Farkas alispánhelyettes azt válaszolta, hogy ő nem tehet másképp, mint ahogy a főispán rendelte.

Mikor a rendőrbiztos beszél.

(Egy lefoglalt könyvről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

Egy strassburgi távirat alapján a napokban már említettük, hogy Stephany Alfréd, aki 1903-ig a német rendőrigazgatóság bünyűrendőrségi biztosa volt Strassburgban, nagy föltűnést keltő röpirattal támadta meg a német kormányt. Azzal vádolja, hogy brutálisan folytatja a germánizálást, rendőrgazdálkodást létesített Elzászban, amelyet a német katonai és rendőrtisztek önkényének szolgáltatott ki. „Germanisationei Willkürregierung und Polizeiwirtschaft in Elsass-Lothringen“, ez Stephany könyvének a címe, amely Zürichben jelent meg. A röpirat megjelenése Németországban és Franciaországban nem kis izgalmat keltett és magára vonta a politikai körök figyelmét. A Németországba küldött példányokat a német ügyészség lefoglaltatta.

A német hivatalnok, a német katonatiszt Stephany állítása szerint gyűlölt és megvetett személy Elzász Lotharingia francia lakosságának szemében. A családok otthonukba be nem bocsátják őket, leányukat nem adják hozzájuk nőül. Mindjárt az 1870-71-iki háború után gögősen és erőszakosan kezelték a német tisztviselők a hatalmat, minden tekintet nélkül arra, hogy a tartományok egy rettenetes háború borzalmaitól véreztek még. A rendőrbiztosok kötelessége ma is, hogy a lakosok politikai nézeteiről meggyőződést szerezzenek és erről jelentéseket terjesszenek be. A „lakosság hangulata“ ma is külön rovat a rendőrségnek a kormányzósághoz intézett felterjesztéseiben.

A német katonatisztek és hatósági tisztviselők Elzász-Lotharingiában korlátlan urak. Az ő kedvtelésüknek — Stephany leírása szerint — senki sem szab határt, sőt maga a rendőrség az, amely erkölcselen üzelmeiket elősegíti. A közrendőröket a magasabb rangú tisztviselőkhez osztják be konyhai és egyéb háziteendők elvégzésére. Főleg Dall, a strassburgi rendőrfőnök az, aki a tartományi fővárosban a korrupciót tenyészti. A rendőrtisztek és katonatisztek valóságos maitresse-uralmat szerveztek, amelyet a lakosság tűrni kényszerül. A legelőkelőbbnek tartott vendéglők és hávéházak szobáiban folytatják a rendőrtisztek és katonatisztek üzelmeiket. A német hivatalnokok bármikor igénybe vehetik a rendőrség szolgálatát szerelmi ügyekben. Az éjjeli kávéházak és szállók nyereségében a rendőrtisztek is részesednek.

Az Elzász-Lotharingiában állomásozó német katonatisztek a legkicsapongóbb életmódot

folytatják. Hessler gróf, hadtestparancsnoksága idejében, megakartta akadályozni a tisztek elzüllesztését. Éjszakánként megleste őket a lebu-jokban és megbízásokat adott számukra, amelyeket azonnal végre kellett hajtaniuk. Taktikai feladatok kidolgozását, fásasztó lovaglási gyakorlatokat rendelt el, hogy a tiszteket lekösse és a szolidabb életmódra kényszerítse. Mindez azonban nem használt. Az elzász-lotharingiai helyőrségek, főleg Metz, Strassburg, Mühlhausen a legelvetemültebb és legraffináltabb bu-jálkodások színhelyei. Strassburg Németország minden városai között a legerkölcstelenebb. A tisztek legnagyobb része gyógyíthatatlan betegségben szenved. De Stephany még a német katonatisztek nejeire is kiterjeszti vádját. Egy kapitány feleségét említi, aki a gyakorlótéren válogatta ki a század legdallásabb vitézeit. Legnagyobb bűnös a rendőrség, amely minden szereimi kalandhoz segédkezet nyújt. A rendőrfőnök az ügyészséghez intézett átiratában egyszerűen ily szavakkal mentette ki egy erkölcsstelen üzelmekkel vádolt barátját:

— Véleményem szerint K. nem is lenne képes a cselekedetre, amelylyel vádolják.

Egy szállótulajdonosról, akinél hamis kártyázás folyt és szörnyű jelenetek játszódtak le éjszakánként, így nyilatkozott:

— Csak azt tette, amit minden szállótulajdonos megtesz Strassburgban.

Csak Miss Low, III. Napoleon istálló-mesterre özvegyének ravaszágán nem tudott a strassburgi rendőrség kifogni. Miss Lowba strassburgi tartózkodása idejében, még herceg korában szeretett belé a német császári cím jelenlegi viselője. Miss Low azt követelte, hogy szerelme díjjal mutassák be őt az udvarnál, különben világraszóló botrányt csap. Hasztalan volt minden megfélemlítés, végül engedni kellett. Miss Low-t értékes selyem-öltözékben, egy nemesi család sarjadéka gyanánt mutatták be Potsdamban az udvarnál. A hölgy ezután nagyon befolyásos szerepet játszott Strassburgban, míg egy orvos iránt táplált reménytelen szerelme keservében — egy rendőri jelentés szerint — „megmérgezte magát . . .”

Ilyen adatokkal támogatja Stephany állításait. Bizonyos, hogy Franciaországban a revanche hívei hínni loznak neki és igyekeznek majd fölhasználni Stephany könyvét a revanche-eszme mindinkább halványodó fénye élesztéséhez.

A primadonna férje.

(Ujabb ének Rudnyánszkyról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 24.

Néhány héttel ezelőtt az ország sajtóját bejárta a hír, hogy Rudnyánszky Gyula, az ismert költő kivándorolt Magyarországból. Egyes újságok érzékeny és megható cikkeken bucsuztatták el és gyöngéd szavakkal, nagy szeretettel írtak a feleségéről, Réthy Laura asszony opera-énekesnőről, aki a száműzetésben is híven követi az urát. Tény, hogy Rudnyánszky Gyula egy asszonynyal hagyta el Magyarországot. De az az asszony, akivel a Cunard-társaság gőzösn Fiuméből az új világba hajózott, nem Réthy Laura volt, hanem a szeretője.

Rudnyánszky Gyuláról azt írják Amerikából, hogy ott dolog nélkül lézeng. Az odavaó magyar lapok ugyanis megírták itthon elkövetett dolgait és a künn lakó magyarok e szerint is bánnak vele. Egy magyar újságról találkozott vele New-Yorkban. A Cosmopolitan Cifében ismerte fel Rudnyánszkyt, a II. Ave. I. Str.-on. Nem beszélt ugyan vele, csak látta, amint egy sarokban félrevonultan elfogyasztotta italát egy nő társaságában.

S amíg Rudnyánszky a kedvesével távol, túl a tengeren éli világát, addig idehaza a hitet társa, a gyermeket szerető édes anyja a legnagyobb nyomorral küzd. Budapesten egy szerény kis hónapos szobában kell meghuznia magát három apró gyermekével.

Hogy Réthy Laura tényleg idehaza van és nem utazott ki Amerikába, bizonyítja egy bácskai újság híre, amely arról szól, hogy a szerencsétlen művész asszony Zomborban hangversenyt rendez e hó 26 án. Ugy halljuk különben, hogy Réthy Laura, most, hogy az urával teljesen szakított, az ország nagyobb városaiban hangverseny-körútra indul és az így megtakarítandó pénzekből fogja egyideig magát és gyermekeit eltartani.

Az aradi színház egykor ünnepeit és nagy gázzsal fűzetett, gyönyörű hangu primadonnája nagyon szomorú sorsra jutott . . .

Páris Gábor nyugdíja.

(Az alispánhelyettes sajtópárt indít.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 24.

Már tegnap megírtuk, hogy Páris Gábor, aki a világosi főszolgabírótság után egész váratlanul beleseppent az abauj-tornamegyei alispánhelyettes-főjegyző hivatalába, aligha fogja sokáig élvezni azt a nyugdíjat, amelyet Aradmegye közönségétől lemondása óta élvezett. Ebben az ügyben ma már konkrét lépés is történt, amennyiben Dálnoki Nagy Lajos alispán a nyugdíjjogosultság fenn nem állásának konstatálása céljából ma átiratot intézett Abauj-torna megye alispáni hivatalához, azzal a kérdéssel, hogy vajjon Páris Gábor milyen minőségben van a vármegyénél alkalmazva, mikor kezdette meg szolgáltatást és milyen javadalmazást élvez?

Mihelyt erre a kérdésre a hivatalos válasz megérkezik s ebből az aktából hivatalosan is lehet konstatálni, hogy Páris Gábor nemcsak munkaképes, de mint közigazgatási tisztviselő tovább működik is: az alispán azonnal előterjesztést tesz Aradmegye törvényhatósági bizottságának a volt főszolgabíró nyugdíja tárgyában, javasolván annak beszüntetését.

Igy azután igen könnyen megtörténhetik Páris Gáborral, hogy végleg nyugdíj nélkül marad, mert alig hihető, hogy Abauj-torna vármegye, mely a leghevesebben ellenálló megyék közé tartozik, nyugdíjat szavazzon meg neki s beszámítsa működésébe az Aradmegyében eltöltött hivatali éveket.

Páris Gábor különben ma nyilatkozik is. Miután úgy a kassai, mint a fővárosi lapok foglalkoztak az újdonsült alispánhelyettes személyével aradi híradások nyomán, a nem épen leghízelgőbb közleményekre Páris azzal válaszol, hogy közli az ellene folyamatban volt fegyelmi vizsgálat eredményeképp hozott belügy-miniszteri határozatot. Nyilatkozatát így fejezi be:

Csupán annak megjegyzésére szoritkozom még, hogy a „Magyarország” ellen a sajtóügy feljelentő megtételével Dr. Kepes Gyula budapesti ügyvédet igents megbízom, ki ha a feljelentést eddigelé be nem nyújtotta volna, a törvényben megszabott s havi határidőn belül mindenestire be fogja az erre illetékes budapesti kir. büntető Törvényszéknél nyújtani.

Végül kijelentem, hogy semmiféle hírlapi polemikába nem bocsájtkozom s az ellenzéki

sajtó további esetleges támadásaira nem reagálok.

Kassa, 1906. évi január hó 23-án.

Páris Gábor.

Magyarország ugyanis azt írta Párisról, hogy „elcsapott tisztviselő.”

A szepsii főszolgabírónak karhatalommal történt beiktatása alkalmából — a sers furesa Iréniaja következtében, Párisnak ugyanolyan jelentete volt az ottani szolgabíróval, mint az ő lemondása után Faragó István világosi főszolgabíróval vele. A szepsii szolgabíró ugyanis, mint még el nem mozdított tisztviselő, tiltakozását fejezte ki Páris előtt hivatali főnöke karhatalommal való eltávolítása miatt. Páris erre lepecsételt levelet huzott ki a zsebéből s e szavakkal nyújtotta azt át a szolgabírónak:

— Itt az elmozdító végzés!

Mikor Páris lemondása után Dálnoki Nagy Lajos alispán Faragó Istvánt nevezte ki Világosra helyettes főszolgabírónak, s Faragó beállított Párishoz a hivatal átvétele végett, ez így felelt:

— Nincs hivatalos értesítesem! Nem adom át a hivatalt!

— Még nincs? — csodálkozott a mindig vigkedélyű Faragó. No, akkor elmegyek sörözni, talán mire visszajövök, már lesz!

Ebben a pillanatban állított be a levélhordó az alispán levelével s Páris, aki még mindig remélte, hogy lemondását visszavonhatja, kénytelen volt a hivatalt átadni.

A leszúrt rendőr.

(A merénylők fogásában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 24.

A Varjassy József-utcában tegnap este történt véres támadás ügyében a rendőrség ma befejezte a nyomozást és Zsigovits rendőr merénylőt már a törvényszék fogházában várják, hogy a megtorló igazságszolgáltatás rájuk szabja büntetésüket.

A szerencsétlenül járt közzendőr, akit a vármegyei közpórház sebészeti pavillonjában ápolnak, ma reggel visszanyerte eszméletét s így a rendőrség a délelőtti folyamán kihallgathatta a véres eset körülményeiről. Murády Álmos rendőrhadnagy, aki tíz órakor ment ki hozzá, részletesen elbeszélte, hogy milyen harcok kellett vívnia merénylőivel. Azt mondta, hogy ketten voltak a támadók az egyik torkon ragadta és lefogta a kezét, a másik pedig ezalatt kést rántott elő a csizmaszárából és sebet ejtett az arcán. A megsebesült rendőr állapota még mindig aggodalomra ad okot, mégis annyira javult, hogy az orvosok most már biznak a fölépüléséhez, ha a seb gyógyulása körül nem állnak be komplikációk.

A tegnap letartóztatott gáji legényeket Zubor Andor rendőrfogalmazó és Szecsepkovszky Teofil rendőrtiszt ma délelőtti ismét kihallgatták. Juhász János, aki letartóztatása alkalmával konokul tagadott, hosszas faggatás után beismerte, hogy ő sebezte meg késével a rendőrt, de azzal mentegetőzött, hogy a rendőr gorombáskodott vele, azonkívül ittas állapotát is fölhozta a védelmére. Tóth Antal ma is ugyanugy vallott, mint tegnap. Azt mondta, hogy neki semmi része sincs a támadásban, a rendőrt is csak azért fogta karon, mert meg akarta védeni a cimboráját; különben a véres esetért mindenben Juhászra akarta tolni a felelősséget.

Zubor rendőrfogalmazó Juhászszal és Tóth Antallal szemben föntartotta az előzetes letartóztatást, a harmadik elfogott legényt, Tatár Istvánt azonban szabadlábra helyezte, mert kiderült, hogy nem vett részt a rendőr bántal-

mazásában, hanem csak távolról nézte a véres jelenetet. A két letartóztatott suhancot délután átkísérték a kir. ügyészséghez, amely Juhász János ellen *szándékos emberölés büntetettének kiértelet* miatt, Toth Antal ellen pedig szolgálatban álló hatósági közeg bántalmazása címén emel vádat.

A szerencsétlen rendőr nyomorgó családjának a sorsa felkötötte a jószívű társadalom részvétét. Kovács Artúr úrnő ma *száz koronát* küldött az *Aradi Közlöny* szerkesztőségéhez Zsigovits családja részére. A nagylelkű adományt nyomban átadtuk a rendőr beteg feleségének, aki négy apró gyermekével a legnagyobb nyomornak van kitéve. Bedeus Károly báró államvasuti főellenőr ugyancsak szerkesztőségünk után 5 koronával járult a szegény család nyomorának enyhítéséhez.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 27. Katonatiszti estély (Iparosház.) — A pankotai iparosok táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A gyoroki kaszinó hangversenyvel egybekötött táncmulatsága. — A kurticai ifjuság álarcos bálja (Nagyvendéglő.) — Az aradi szerb polgárok estélye (Vasszálló.)

Január 28. A galsai ifjuság táncvigalma (Wolfvendéglő.)

Február 1. Tanító-bál (Iparosház.) — A borossebesi kereskedelmi alkalmazottak táncvigalma (Kaszinó.)

Február 3. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A világsíki önkéntes tűzoltó-egyesület táncvigalma (Magyar király.) — Menyecskék bálja (Tóth-vendéglő.) — Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egyesület álarcos bálja (Martini-sör-szarnok.) — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének táncvigalma (Iparosház.)

Február 4. Az aradi magyar államvasuti altisztikör táncvigalma (Iparosház.) — A paulisi polgári olvasókör táncvigalma.

Február 10. Monstre hangverseny és táncestély (Fehér Kereszt.)

Február 24. Katonatiszti estély (Iparosház.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők nyugdíjgyűlések táncvigalma.

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjuság táncmulatsága (Iparosház.)

A tanító-bál.

A jó mulatság, a kellemes szórakozás fogalma azonos a tanító-bállal. Az a fesztelenség, otthoniasság képezi varázsát, vonzóerejét a mulatságnak. Maga a tanítóság is kíváncsi arra a változásra, amelyet a bál sikerében a helyiség változása okozott. Nehezen szánta erre magát a tanítóság, hogy báljával otthagyja az iskolát, de kénytelen volt engedni a közóhajnak. A régi helyiség már több év óta igen szűknek bizonyult. A táncterem volt kicsi.

A tanító bál főnyes mulájának megfelelő helyiség az ipartestület nagyterme. A mutatkozó nagy érdeklődést ki fogja elégíteni a bál lefolyása, amely előkészületeiből ítélve, nem marad a régiék mögött. Jó emberek adománya növeli a tombola-tárgyak sokaságát. A bál közönség e kedves mulatsága ismét meglesz. A mai nap folyamán érkezett meg a pénzügyminiszter engedélye is.

A végére maradt a mulatság legfontosabb része: a tánc. A tanítók Arad tánckedvelő ifjuságát egyesítik majd a rendezőségben, melynek megalakítása céljából az alábbi meghívót bocsátották ki:

Igen tisztelt urunk! Az aradi tanítók a tanító-özvegyek és árvák javára, az idén is február 1-én, az iparosház termében hangversenyvel egybekötött táncestélyt rendeznek. Mielőtt tekintetösségedet ezen jótékony célú mulatságra ezután is tisztelettel meg hívjuk, szépen megkérjük: kegyeskedjék a táncrendezői tisztséget elfogadni és emberbaráti törekvéseink sikerét az estélyen való megjelenése által biztosítani. Nem akarunk frázisokat használni, hanem az élő emberzeresetet nevében kérjük: hallgassa meg hívó szavunkat. A részleteknek megállapíthatása végett igen megkérjük: kegyeskedjék január hó 26-án, pénteken este 8 órakor — a polgári fiúskola dísztermében — (Weitzer J. utca 1. emelet) megjelenni. Jóságát az özvegyek és árvák hátszája

juttalmazza meg! Kérésünk ismétlése mellett vagyunk: az aradi tanítók segélyalapja.

(=) Az iparos ifjak és a szegénytanulók bálja. Az aradi iparos ifjak önképző-egyesülete ugyanazon napon rendezi mulatságát, amikor a szegénytanulók bálja lesz. Az ifjuság, tekintettel a jótékony célra, az általa már előbb lefoglalt katonazenét átengedte s így a szegénytanulók bálján a 33-ik gyalogezred zenekara is játszani fog.

(=) Az aradi iparosifjak önképző-egylete tudatja, hogy mindazok, kik meghívóra igényt tartanak s mindazideig nem kaptak az együleti gondnoknál szíveskedjenek azt bejelenteni. Jegyeket előre lehet váltani Schöffler József könyvkötészetében, az egyület gondnokánál és a tisztviselőknél. E öre váltott jegyek árai: személyjegy 1.80 fill., családjegy 3.60 fill. Mindazon hölgyek, kik a táncmulatságon résztvesznek, remek táncrendet kapnak, melyek vasárnaptól az aradi Bútorozóvetkezet kirakataiban lesznek láthatók.

(=) A borossebesi kereskedelmi alkalmazottak február hó 1-én, a borossebesi kaszinó helyiségeiben jótékony célú zartkörű táncvigalmat rendeznek. Belépő-díj: Személyjegy 1 kor. 60 fill., családjegy 3 kor. A zenét az abrudbányai zenekar szolgáltatja.

A makói jószágkormányzó bűnpöre.

(A vádlottakat fölmentették.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

Abban a pörpatvarban, amely Desewffy Béla, a csanádi püspök makói uradalmának jószágkormányzója s a püspöki uradalom többi tisztviselője között hónapokkal ezelőtt támadt, ma másodizben hallatta szavát a büntető igazságszolgáltatás. A temesvári kir. törvényszék ítékezett most abban a rágalmazási ügyben, amelyet a jószágkormányzó tisztviselőtársai ellen indított, azonban Desewffy ezúttal sem kísérté több szerencse, mint a járásbírósnál, amely tudvalevőleg fölmentette a vádlottakat.

Ez a bűnügy, amelynek sok érdekes részlete van s amely az egész hazai sajtót foglalkoztatta az őszszel, bőven ismeretes a közönség előtt. November elején az egyik makói újság kipattantotta, hogy a csanádi püspökségnek nincsenek rendben az anyagi ügyei és azt írta, hogy a bajoknak Desewffy Béla jószágkormányzó az oka, mert Csáky szalmájának nézte az uradalmat, amelynek jövedelme ugyszólván kizárólag a jószágkormányzót gazdagította. Különböző visszaélésekkel vádolta meg ez a közlemény Desewffyt, aki a támadások idejében lemondott az állásáról, azonban helyre akarta állítani reputációját és evégett vizsgálatot kért maga ellen fölötte hatóságánál, a letelező újságot pedig besajtóporlta.

A sajtópör még nem érkezett el a főtárgyalásig, de a bíróság már foglalkozott a csanádi püspöki uradalom dolgaival. A jószágkormányzó ugyanis megtudta, hogy azokat a vádak, melyeket a lapok nyilvánosságra juttattak, a püspöki uradalom tisztviselői emelték ellene, sőt vádjaikat magához Desewffy Sándor püspökhöz is eljuttatták, olyan terjedelmes memorandum alakjában, amely följeleutésnek is bátran beillt. Ezért azután *becsületértés és rágalmazás* miatt pört indított Balassa Ármin dr. szegedi ügyvéd útján Prasnovszky Ágoston, a püspök makói tisztartója és a többi tisztviselői ellen, akik a följelentést aláírták. A pör a temesvári kir. járásbírósnál folyt, amely valamennyi vádlottat fölmentette, azaz az indokolással, hogy a memorandumban foglalt vádak valódisága bebizonyosítható s a tisztviselők csak a kötelességüket teljesítették, amikor a püspök figyelmét fölhívták a visszaélésekre. De a rágalmazást azért sem állapíthatja meg a járásbírósnak, mert ha a vá-

dak nem is bizonyultak volna valóknak, akkor sem lett volna helye a büntető eljárás megindításának a tisztviselők ellen.

Desewffy Béla nem nyugodott meg a járásbírósnak ítéletében és így az őly ma a temesvári kir. törvényszék főlebbviteli tanácsához került. A tárgyaláson a volt jószágkormányzót Balassa Ármin dr. szegedi ügyvéd képviselte, a vádlottak védelmét pedig Galambos Ignác dr. makói ügyvéd látta el. A törvényszék helybenhagyta a járásbírósnak ítéletét, amely nyomban jogerőre emelkedett, mivel Balassa Ármin dr. kijelentette, hogy nem él semmiféle panasszal.

Három hajókatasztrófa.

(Háromszáz emberélet.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

Tegnap adtunk hírt arról a borzalmas hajókatasztrófáról, amely az *Aquidabas* nevű braziliai hadihajót érte s ma ismét két katasztrófáról, bár kisebb arányokról hoz hírt a táviró. Mind a kettőnek számos emberélet esett áldozatul s mind a kettő annak az átláthatatlan ködnek az eredménye, amely ilyen időtájt Angliára és a kontinens északnyugati részeire ránehezkedik.

A braziliai hajó felrobbanásáról valószínűleg hátborzongató jelentések érkeznek. A hajón levők közül ketten menekültek meg. A halottak száma közel kétszázötven. A másik két hajókatasztrófa is mintegy 30 emberéletbe került.

Távirati tudósításaink a következők:

London, január 24. Az *Aquidabas* nevű braziliai hadihajónak a felrobbanásánál, mint eddig megállapították, összesen 223 ember vesztette életét. Köztük van 3 elmentengernagy, 1 sorhajóparancsnok, 1 korvettkapitány, két más tengerésztiszt és a helyőrség 20 tiszteje. A megmentettek közt van 8 tiszt és 26 altiszt, kik valamenyien többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. A tengerészeti miniszter nincs a halottak között, ellenben egy fiát és egy unokaöccsét gyászolja a katasztrófa áldozatai között.

London, január 24. A Morsay folyón Liverpooll szemben a „Sodo” és „London” gőzösök oly erővel ütköztek össze, hogy a *London* közepén ketté törött és néhány perc alatt elsüllyedt. A hajó *egész legénysége a vízbe fullt.*

Amsterdam, január 24. A „Bruxelles” nevű gőzhajó, mely Brüsszel és Amsterdam között közlekedik, Vilemdock közelében egy másik hajóval összeütközött. A *Bruxelles* hét emberből álló legénysége a tengerbe fullt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Közgyűlés. Az aradi iparosok I. betegsegélyező és temetkezési egylete január hó 7-én megtartott rendes havi választmányi üléséből kifolyólag határozattá emeltetett, hogy a rendes évi tisztújító közgyűlés február hó 18-án d. e. 9 órakor fog megtartatni az egyület tulajdonát képező Magyar-utca 4. számú házának hivatalos helyiségében, melyre a tagok oly hozzáadással hívtatnak meg, hogy mindazok, kik havi járulékkal hátralékban vannak, azt a közgyűlés előtt az együleti pénztárba befizetni el ne mulasszák, mert ellenkező esetben az alapszabályok 82. § a értelmében jogukat a közgyűlés előtt nem érvényesíthetik. Rozmanith Albert egyesületi elnök.

Béke-hirek.

A király holnap dönt.

(Andrássy Bécsben — a király Pesten?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

Ismét bontogatják a szárnyukat a béke-hirek. Bécsből olyan tudósítások érkeznek, hogy a király holnap dönt a válság dolgában s esetleg magához hivatja Andrássyt, vagy a koalíció valamely másik vezérét, hogy vele a béke felől tárgyaljon. Más híradás szerint a király jönne a fővárosba. A hírek egyébként ellentmondók a például a jól értesült *Neue Freie Presse* o helyzet változatlan voltáról beszél. Széll állítólagos kabinetalakításáról is röpített ma világgá hirt egyik esti lap: a hír azonban nem bizonyult valóznak.

Fejérváry a királynál.

Bécsből táviratozzák: *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök ma délelőtt jóformán szakadatlanul hivatalos ügyeket intézett el a bank-gassei magyar palotában s munkáját csak akkor szakította félbe, mikor látogatók érkeztek hozzá. Ezek között volt *Pitreich* hadügyminiszter, ki hosszasan időzött Fejérvárynál. A miniszterelnököt délután fél kettőkor rövid ideig tartó magánkihallgatáson fogadta a király. Legfelsőbb rendelkezésre Fejérváry még a holnapi napot is Bécsben fogja tölteni.

A félhivatalos M. T. I. jelenti: A király *Fejérváry* Géza báró miniszterelnököt fél kettőkor külön kihallgatáson fogadta, mely egy órán át tartott. Kihallgatása után Fejérváry visszatért a magyar palotába és intézkedett bécsi tartózkodásának meghosszabbítása iránt. A miniszterelnök a király óhajára egyelőre még Bécsben marad.

Bécsből táviratozzák: *Fejérváry* Géza báró miniszterelnök kihallgatása előtt a király másfél órán át tartó kihallgatáson fogadta *Goluchowski* gróf külügyminisztert.

Andrássy Bécsben.

A Nemzeti Kaszinóban késő éjjel az a hír terjedt el, hogy *Andrássy* Gyula gróf Bécsből fölszólítást kapott: lépjen ismét érintkezésbe *Pitreich* közös hadügyminiszterrel és informálja újból a hadügyminisztert a néhány nappal ezelőtt folytatott beszélgetésük során tett javaslat részleteiről.

Bécsi hír szerint holnap fontos döntés történik, amennyiben a király magához hivatja *Andrássy* Gyula grófot, vagy a koalíció más előkelő férfiát. Ugyanez a forrás azt mondja, hogy különösen a katonai körök azok, melyek a béke helyreállítását követelik, mert a Balkán-államokkal szemben erősen föl kell lépnie a monarchának.

Békés hangulat Bécsben.

Bécsből táviratozzák: A *N. W. Tagblatt* estilapja írja, hogy a magyar válság ügye nem áll rosszul, mert a király ezáltal hír szerint nem utasította vissza a *limine* az ellenzék javaslatait, hanem azokat a *Fejérváry* báró által átnyújtott memorandumban előadott alakban megfontolás tárgyává tette és ugyszólván meg gondolási időt tartott fönn magának.

Lukács László kijelentése szerint Bécsben komolyan folynak a tárgyalások a béke helyreállítása érdekében és habár az utóbbi időben sok csalódás ért, még-

sem szabad minden reményt földadni. *Lukács* azt hiszi, hogy a kibontakozás sikerül és az egyezés létre fog jönni.

A helyzet változatlan.

A *N. F. Pr.* jelenti, hogy a helyzet a mai nap folyamán egyáltalán nem változott és ilyen körülmények között nehéz eldönteni, hogy mire vezethető vissza a budapesti politikai körök és a koalíciós sajtó pesszimiztikus fölfogása. Kérdés, vajon tények vannak-e mögötte, avagy taktikai okok. Megállapítható, hogy még nem történt döntés abban az irányban, vajjon lesz-e tárgyalás a korona és a koalíció között?

A király Pesten.

Egyik koalíciós estilap írja:

Sok szóbeszéd tárgyát képezi a király *lejövetele Budapestre*. Bécsi levelezőnk jelenti, hogy ez a lejövetel már végleg elhatározott dolog és már az utazás idejében is megállapodtak. A király február hó második hetében, valószínűleg *kedden, február 6-án* jön Budapestre és legalább négy hétig Budapesten marad. Ez a lejövetel mindenképpen meglesz.

Ha tudniillik az elhatározás a béke javára dől el, akkor ő felsége Budapesten fogadja a többséget vezérlő politikusokat, megalakítja a kabinetet és ott marad az országgyűlés megnyitása után is egy hétig. A király tartózkodása alatt lesz nyolc királyi ebéd és egy bál az udvarnál. Ugyanígy lesz, ha nem lesz béke. A király akkor azért lesz itt, hogy az ő ittléte enyhítse az abszolutisztikus intézkedések ridegségét és a kormány munkáját könnyítse. Arról is beszélnek, hogy a király budapesti tartózkodása alatt egy külföldi uralkodót fog fogadni, de hogy ki, melyik uralkodó legyen az, arról a krónika még nem tud.

Széll kabinetet vállal?

Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy az *E. U.*-nak a következőket jelentik Bécsből:

— Itteni körökben az a hír van elterjedve, hogy *Fejérváry* Géza báró megbukott és hogy a király már a legközelebbi napokban *Széll* Kálmánt fogja miniszterelnökké kinevezni.

Széll Kálmán ma délelőtt látogatást tett *József* főhercegnél a budai várakban. A látogatásnak, mely egy óra hosszát tartott, politikai célzata van, bár vannak egyesek, akik tisztán *udvariassági ténynek* minősítik a látogatást.

A budapesti tőzsdén a délelőtt folyamán azt beszéltek, hogy *Széll* sürgős tanácskozásra Bécsbe hívták és hogy *Széll* már állítólag *oda is utazott*.

Egy bécsi távirat szerint a *N. F. Pr.* is azt írja, hogy pénzügyi körökben elterjedt hír szerint *Széll* Kálmán *meghívást* kapott Bécsbe.

Mint fővárosi tudósítónk táviratozza, *Széll* Kálmán ma este a Nemzeti Kaszinóban mindazon híreket, melyeket személyével kapcsolatba hoznak, a *legerélyesebben megcáfolta*. *Széll* igen szomorúnak látja a helyzetet, szomorubbnak mint bármikor és nem látja a jobb jövőnek semmiféle jelét. Minden kibontakozási kísérlet szerinte hajtörést szenved a királynak a katonai kérdésekben elfoglalt merev álláspontján.

A memorandum Eötvösé volt.

Egy újságíró előtt ma *Apponyi* Albert gróf kijelentette, hogy *nem igaz* az a hír,

mintha *Andrássy* Gyula gróf, vagy bárki más a koalíció köréből memorandumot nyújtott volna át a kormánynak, vagy javaslatokat tett volna. Nem igaz, mondta *Apponyi*, hogy a koalíció pontozatokba foglalta össze a követeléseit és nem igaz, hogy a koalíciónak leszerelési szándéka volt.

A függetlenségi pártkörben is beszéltek a memorandumról és természetesen cáfolták a róla terjesztett híreket. A memorandumnak azonban mégis van története, amennyiben ilyen hír szerint nem *Andrássy* Gyula gróf, hanem *Eötvös* Károly dolgozott ki.

Eötvös Károly, mint beszélnek, két héttel ezelőtt meglátogatta *Fejérváry* Géza báró miniszterelnököt a lakásán és régi személyes barátsága révén politikai beszélgetésbe bocsájtkozott vele. — Rámutatott arra, hogy a legnagyobb akadálya a kibontakozásnak az, hogy egyoldaluan informálják a királyt és nézete szerint helyes volna, ha a király egy memorandumban értesülne a helyzet jelenlegi állásáról s a koalíció követeléseiről. Ő késznek nyilatkozott a memorandum megszerkesztésére, ha *Fejérváry* báró megígéri, hogy nem hiába csinálja meg. A miniszterelnök megígérte, hogy a memorandumot, ha csakugyan objektív lesz a hangja, a király elé terjeszti. Állítólag ez meg is történt s a tegnapi, meg a mai audencián ez a memorandum is szóba került.

A pártkörökből

A pártkörökben ma igen élénk volt a hangulat. Általában a miniszterelnök bécsi kihallgatásáról beszéltek és különbözőképp ítélték meg a helyzetet.

A szabadelvű pártkörben azt hiszik, hogy a válság még sokáig tart és nem igaz, hogy ezután a nyílt abszolutizmus következik. Sokkal valószínűbbnek tartják, hogy a kormány erőiesen fog eljárni a törvényhatóságokkal szemben. Különben is megváltozottnak látják a vidék hangulatát, különösen mivel ma számos törvényhatóság beszolgáltatja az önként befizetett adókat.

A szabadelvű párt holnap értekezletet tart, melyen *Tisza* István gróf is részt vesz.

A függetlenségi pártkörben pesszimiztikusan ítélik meg a helyzetet és nem biznak a béke létrejövételében.

Másfélmillió hamis bukás.

(Egy fővárosi nagykereskedő esődjéről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

A főváros kereskedő világának ismét megvan a maga kinos szenzációja: egy évtizedek óta főnnálló előkelő cég mostani tulajdonosainak lelkiismeretlen gazdálkodása és bűnös manipulációi folytán *megbukott* és szédelgésével több mint *másfél millió korona* erejéig megkárosította számtalan hitelezőjét.

A kereskedői körökben nagy izgatottságot keltő bukásról, melynek nyomán holnap több letartóztatás várható, távirati értesülés alapján az alábbi tudósítást adjuk:

A *Strauss* Salamon és fia bőrkereskedő cég, a monarchia egyik legnagyobb e nemű vállalat, melynek a vidéken is több fiókja van, *Strauss* Salamon halála után három évvel ez-

itt három fiának: Sándor, Mihály és Mária lajdonába ment át.

Az új cégtulajdonosok kezében a tekintés nagyon csakhamar erősen megfogyatkozott. Mind a hárman a tőzsdén játszottak és oly nagy veszteségeket szenvedtek, hogy másfél év előtt már nem tudták fizetési kötelezettségeiknek megfelelni. Ekkor ki akartak egyezni a hitelezőkkel, de az egyezés nem sikerült és a cég kénytelen volt a csőd elrendelését kérni.

A hitelezők remélték, hogy a követeléseknek legalább jó részét a csődvagyonból megkapják. A hosszadalmas csődeljárás folyamán azonban a hitelezőket keserves csalódás érte. Újult, hogy a három főnök és a főkönyvelő eghamisították az üzleti könyveket, nagy csalákokat és váltóhamisításokat követtek el és ezáltal 600.000 korona erejéig megkárosították a hitelezőket. Strausz Sándor, az egyik cégfőnök, még azt is megtette, hogy néhány hónap előtt jel behatolt az üzletbe, alkulcsesal feltörte a kasszát és kilopott belőle 40.000 koronát, melyet Amerikába szökött. A két másik főnök és a főkönyvelő már huzamos idő óta rendőri felügyelet alatt áll, amennyiben őrizetükre állandóan detektívek tartózkodnak a lakásaikon, akik naponta valószínűleg letartóztatják a szedelőket.

A megcsalt hitelezők száma óriási. Három budapesti cég 300.000 koronát veszített a bucsúnál.

A vámháboru és az ellenzék.

(Kormánynyilatkozat egy távirat-váltásról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 24.

Az utóbbi napokban, amikor az Ausztria-Magyarország érdekeit sértő szerb-bolgár államunió már nyilvánosságra került, *Mašinovic* volt szerb miniszter és a szerb újságíró testület elnöke táviratokat intéztek *Kossuth* Ferenc és *Lázár* Pál orsz. képviselőkhez, melyekben a magyar-szerb barátságot hangoztatva, szívélyesen üdvözölték az ellenzéket. Mindkét képviselő válaszában biztosította a szerb közvéleményt, hogy ők mindenkor a Balkán-államok teljes önállósága és függetlensége mellett sikra fognak szállani.

Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi a magyar kormány ma a felhivatalos *Bud. Ud.* útján a következő megjegyzéseket küldte a meleghangú táviratváltáshoz:

Kormánykörökben kínos feltűnést és megütközést keltett az a táviratváltás, amely egyrészt a magyar képviselőház függetlenségi pártjának vezérfőnökét, másrészt a szerb sajtó és a szerb politikai közélet vezéremberét között lezajlott.

A magyar kormány a rája bizott nagy érdekekre való tekintettel határozott állást foglalt a Balkán-államnak olyan gazdaság-politikai törekvései ellen, melyek elsősorban Magyarország gazdasági érdekeit érintik. Ez az állásfoglalás eleinte diplomáciai lépésekre, majd Szerbiával szemben gazdaság-politikai rendszármányok elrendelésére vezetett.

A kényes helyzetben méltán elvárhatta mindenki, hogy a hazafini lelkiismeret minden monopólium pártkülönböztetés nélkül a magyar nemzet gazdasági érdekeit, mellett elszántan állást foglaló államhatalom táborába terel. Érthető, hogy a helyzetben szerb részről támogatást remélték a magyar ellenzék oldaláról, mióta a külföld látja, hogy az ellenzék kész hozzájárulni minden fegyverhez, melylyel a kormányt megsebezni véli. De már az érthetetlen, hogy az erre irányuló szerb kísérleteket a magyar el-

lenzék kerekén vissza nem utasította. Egy nemzetközi gazdaság politikai konfliktus küszöbén, amelyben Magyarországnak nevezetes érdekei forognak kockán, a függetlenségi pártnak előbb egy publicista képviselő tagja és utóbb maga a vezére is veszélyes táviratváltásokba bocsátkozott azon idegen állam politikai tényezőivel, amely állam monarchiánkat védelemre kényszerítette.

A kormány körében ez megütközést keltett és csodálkozást az, hogy *Kossuth* Ferenc, aki nemcsak a parlament legnagyobb pártjának, a függetlenségi pártnak az elnöke, hanem a koalíciónak is vezére, igen komoly és kényes helyzetben nem állotta, hogy szerb politikusoknak táviratilag fejezze ki rokonszenvét és hogy ilyen viszonyok között biztosítsa a szomszéd államokat függetlenségi törekvéseiknek a magyar ellenzék által való támogatásáról.

Ilyen nyilatkozatok rendes időben talán nem egyebek közönséges udvarlássági aktusoknál, de az adott viszonyok között — azt az azóta bekövetkezett tények is mutatják — a velünk szemben álló idegen államok azokat az aktív támogatás zálogául fogadják és belőlük *összöntést meríthetnek* a monarchia és kivált Magyarországnak gazdasági érdekeinek további károsítására.

Az ilyen viselkedés még a legparányibb ellenzéki csoport részéről is szerfölött különös volna, de egyenesen megbocsájthatatlan egy parlamentári többség részéről, amely azt vindikálja magának, hogy felelős állásban intézőjévé legyen az ország sorsának.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Vén leányok, vigjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: A titok, színmű. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Bohém szerelem, operett. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

* **Küry Klára** Bécsben. Szerdán, a hónap 24-én lesz Bécsben *Wilhelm* és *Reinhardt* nagy érdeklődéssel várt új operettjének, a *Krieg in Frieden*-nek bemutató előadása. A darabot a *Karl-theater* nagy fényvel állította ki és a premiert *Küry Klára* vendégfellépte következtében is nagy várakozás előzi meg. A művésznő egy magyar urileány, *Eötvös Ilka* szerepét játssza. Ez alak körül forog a darab, amelynek szerzői úgy szövegben, mint zenében nagy figyelemmel voltak nemcsak az alak, de a vendégszereplő művésznő magyar volta iránt is. *Küry Klára* dalai közül több egészen magyar motívum. Egyiknek a refrénje szövegében is magyar.

A vaggongyár ötmillió megrendelése.

(A szerződést holnap aláírják.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

Már néhány nappal ezelőtt az a hír terjedt el üzleti körökben, hogy az aradi *Weitzer-féle* vaggongyár részvényei váratlanul 50 koronával magasabb árfolyamot értek el. Ezt a hirtelen áremelkedést a beavatottak azzal magyarázták, hogy a körülbelül husz millió koronát tevő állami vaggongyár megrendelések, amelyekből tekintélyes rész jut az aradi vaggongyárnak is, a legközelebbi napokban meg fognak történni.

Miután a beruházási törvényt mindeddig nem szavazta meg a törvényhozás, ezt a nagy összegű megrendelést az állam csak úgy vihette keresztül, hogy egy na-

gyobb pénzhitelintézzettel perfektuáltatta az üzletet. Ez a pénzhitelintézet a híre szerint az *Osztrák földhitelintézet*, amelylyel, úgy látszik sikerült is megegyezésre lépnie a kormánynak. A szállongó híreket ugyanis igazoltta teszi budapesti tudósítónk ma éjjel érkezett távirata, mely így hangzik:

A magyarországi vaggongyárak a kormánytól 2500 vagon elkészítésére és szállítására kaptak megrendelést. Ezeknek egy negyed részét, *mintegy öt millió korona értékben az aradi Weitzer-féle vaggongyár kapta*. A szerződések perfektuálva vannak és az illető gyárak képviselői már holnap vagy holnapután aláírják az állammal kötött szerződéseket.

Ez a nagyszabású megrendelés természetesen nem csak a vállalatra, de Aradvárosára is örvendetes, mivel ezen a réven egyrészt a vállalat adója emelkedik, másrészt pedig sok munkás kenyérhez jut. Amint értesülünk, a vaggongyár igazgatóságának kereskedelmi osztálya képviselőiben *Herzel* Bernát már a holnapi nap folyamán aláírja a szerződést s az állam részére készülő vagonok gyártását már a legközelebbi jövőben teljes erővel megkezdik.

Aradi újságíróból sopronmegyei főjegyző.

(Kempelen Béla karriérje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 24.

A második aradi ember kerül hősnek a vármegyék ellentállásának megtörésére indított kampány epizódjai közé. Az első *Fáris* Gábor, aki Abauj-Torna vármegye alispán-helyettese, a második egy érdekes, különös alak, aki nemrég, mint újságíró, Aradon kereste kenyerét.

Kempelen Bélát, a „*Temesvári Hírlap*” szinikritikusát *Kristóffy* József belügyminiszter felhatalmazása alapján *Baditz* Zoltán dr. sopronmegyei főispán kinevezte *Sopronvármegye főjegyzőjévé*. A kinevezés — melyet *Kempelen* elfogadott — a legközelebbi tisztújításig szóló hatálylyal bír s *Kempelen* Béla a soproni főjegyzői székben a főispánná kinevezett *Baditz* Zoltán helyét foglalja el. A *Temesvári Hírlap*, amely ellenzéki lap, ezt a hírt azzal teszi közvé, hogy közte és *Kempelen* Béla között az összeköttetés megszűnt.

A *Fejérváry*-kormány sopronmegyei főjegyzője sok tekintetben érdekes ember. Űkunokája *Kempelen* Farkasnak, a tizenharmadik század nagyírú magyar tudósának, aki a sakk-gép föltalálója volt, s akiről *Kempelen* Béla is sok cikket írt.

Karriérje is érdekesen fejlődött. 1903-ban Abauj-Torna vármegye főispáni titkára volt, azután a pénzügyminiszteriumban mint segéd-fogalmazó működött. Ezt az állását betegsége miatt elhagyta, s mikor fölépült, Aradra jött. Ezt megelőzőleg, mint miniszteriumi tisztviselő, meg is nősült és a külföldön nagyobb utazást tett, de Aradon már ismét mint legény-ember élt. Itt a pénzügyigazgatóságnál vállalt kisebb hivatal, majd újságíró lett, de leginkább csak törvényszéki és közigazgatási riportot végzett. Mint újságíró a politikával egyáltalán nem foglalkozott, még szóbeszédben se. Annál nagyobb szenvedéllyel aknáta ki híres ósnak *Kempelen* Farkasnak tudományos hagyatékát és levéltárát, amelyről fővárosi lapokba is több tárcát írt. Éljenken foglalkozott természettudományi kérdésekkel is s a *Természettudományi Közlöny*-

nek rendes munkatársa volt. Mint beteges-szervezetű ember, hamar ráunt a sok izgalom-mal és éjszakázással járó újságíró-könyérre s a nyáron is pályázott a *határrendőrséghez* fogalmazói állásra, de a pályázata nem járt eredményre.

A múlt év őszén ment Kempelen Béla Temesvárra, színikritikusnak. Érdekes, hogy alig egy hónapja az hírlett róla, hogy Abauj-Torna vármegye főjegyzője lesz. Kempelen Béla akkor önértékes nyilatkozatot tett közzé, amelyben tiltakozott ezen inszINUÁCIÓ ellen, azt mondván: „Különbben is a jelen politikai viszonyok között nem vállalnék hasonló megbízatást.” Ugy lát-szik, azóta meggondolta magát — vagy pedig a politikai viszonyokba vetett hite válto-zott meg.

Kempelen Béla sógora *Bottka Béla* aradi pénzügyigazgatási titkárnak. Távoli rokona *Brudermann Adolf* altábornagy, lovassági fel-ügyelőnek is, akit a nyáron, mikor a felügye ő Aradon járt, föl is keresett.

Kempelen Béla a harmincas évek közepén járó, idős ember. Hogy Sopronm gyében mit fog „erőskezű embernek” beválni, — azt majd megítájk a soproniak.

HIREK.

Reklam a gyászszal.

Arad, január 24.

Az aradi tifuszi járvány idején az egyik aradi temetési vállalkozó fényesen kivilágított kirakatban helyezte el a koporsóit. Kissé feltűnt, vissza is tetszett a dolog, sokan azonban észre sem vették. Elvégre mindenki úgy csinál magának reklámot, ahogy tud: amíg ez a reklám nem sérti a nagyközönség érdekeit, addig rendben van a dolog.

A legújabb időkben azonban igen furcsa reklámot találtak ki maguknak az aradi temetési vállalkozók, akik a túlhajtott konkurrencia folytán a közönség szeméi előtt akarják bebizonyítani, hogy egyikük vagy másikuk több halottat temet, mint a versenytárs. Szinte nap-nap után láthatók egyik vagy másik vállalatnak fekete diszruhába bujtatott emberei, amint komoly méltósággal sétálnak el a színház mellett, a főtéren végig, hogy azután valamelyik mellékutca-ba betérve, elintézzék a temetés dolgát. Es csudálatosképen a fekete emberek még akkor is a főtéren mennek végig, ha a rácfertályba igyekeznek.

És magában nem lenne ok arra, hogy szóvá tegyünk. De a temetési vállalkozók nem elégszenek meg ezzel a reklámmal. A temetésekhez szükséges szent-Mihály lovát, a drappériákat, a koporsókra kerülő gyászszövetet is végighurcolják a legforgalmasabb ut-vonalokon. Ezeket a holmikat természetesen már töméntelen temetésnél használták s igen valószínű, hogy a város orvosi hivatala nem nagyon szeretné, ha hivatali helyiségeiben körül-hurcolnák ezeket a bacillusokkal telitett diszolgokat. Azt azonban nem veszi észre az orvosi hivatal, hogy az 1876: XIV. törvényeikk intézkedéseit fumigálva, a temetési vállalkozók a közönség orra előtt, minden zárt kocsi mellőzésével hurcolják ezeket a ragályterjesztő holmikat, holott a fent említett törvény határozottan kimondja

hogy az ilyen temetési szükségleteket a vállalkozók csakis zárt temetési kocsin hordozhatják. Ma meg épen nyílt kocsin vitette az egyik vállalkozó a koporsót is, — persze a főtéren végig.

A reklámnak ez a módja részben közegészségellenes, részben egyszerűen undorító. Ha a temetési alkalmazottak mindennap tüntető felvoulást rendeznek a közönség orra előtt s a vállalkozók reklámcélokból felrugják a józisést: ebbe kell, hogy beleszólása legyen a rendőrségnek is. A gyász az a dolog, amelynek reklámot csinálni egyenesen kegyelet-sértő dolog. És ha mégis tovább folyik ez a reklám sétálás: más intézkedés hiányában maga a közönség fog alkalmat találni a kellő megtor-lásra. Tessék a mellékutca-kban sétál-tatni az embereiket, tisztelt vállal-kozó urak!

— **A hercegprímás nagybeteg.** *Vaszary* Kolos bibornok hercegprímás — mint budapesti tudósítónk jelenti — szombat óta súlyos betegen fekszik budavári palotájában s kezelőorvosa, *Jordán* dr. naponta többször meglátogatja. Az agg egyházfe-jedelmet *Kohl* Medárd dr. püspök tegnap meggyóntatta s feladta neki az utolsó ke-netet. A hercegprímás az éjszaka valami-vel jobban érezte magát, de mindamellert az *aggodalom* állandó.

— **A német trónörökös betegsége.** *Berlin*ből jelentik: A német arisztokrácia társaságok-ban az utóbbi időben élénk feltűnést keltett, hogy *Cecília* hercegnő, a trónörökös felesége nem vett részt az udvar ünnepeiben. Kez-detben azzal magyarázták a hercegnő távolma-radását, hogy a trónörökös házában örvendtes esemény van készülöben. Mint most kiderült, az elmeradásnak egészen más oka van. A her-cegnő egészségi állapota ugyanis az utóbbi idő-ben annyira megrendült, hogy legközelebb el kell hagynia Berlint s a Rivierára utazik, ahol hosszabb időt fog tölteni. *Cecília* hercegnő leány-korában itt tartozkodott az év legnagyobb ré-ben s ennek tulajdoniák, hogy a berlini klíma ártalmas volt az egészségre. Más hír szerint a hercegnő már napok óta Cannesban tartózkodik inkognitóban, ennek a hírnek a hitelességéhez azonban kétség fér.

— **Rudnay visszavonta lemondását.** A félhivatalos *Bud. Tud.* jelenti: A minisz-terelnökségnél január hó 7-én este történ-tekről, az Országos Kaszinó választmánya előtt e hó 22-én elmondottakat illetőleg úgy a miniszterelnök, mint a belügymi-niszter a főkapitányt teljesen megnyug-tatván, a *főkapitány visszavonta lemondását.*

— **Bucsu-estély Ujaradon.** Azon alkalm-ból, hogy ludrovai *Moys* Dezső alezredest a kis-szt.-miklósi tüzéruég parancsnokát Losonc-ra helyezték át, *Ujarad* községe igen fényes bucsu estélyt rendezett a *Martini-féle* uradalmi sörccsarnok termében. A távozó alezredest *Uj-arad* lakója volt és minden alkalmat megraga-dott, hogy a katonaság és polgárság közötti ki-vánatos jó viszonyt fentartsa. Feküdt lelküle-tű nejjével együtt élénken és nagy érdeklődés-sel vett részt *Ujarad* társadalmi életében s a bucsu-estélyen kifejezésre jutott *Ujarad* közönsé-gének iránta tanúsított nagyrabecsülése, szerete-te és tisztelete. A bucsu-estélyen a távozótól *Ujarad* közönsége nevében *Schäffer* Béla járási főszolgabíró lendületes és magas szárnyalásu beszédben bucsuzott el. Az estélyen a katonazene játszott. Jelen voltak:

Ludrovai *Moys* Dezső alezredest, *Schäffer* Béla főszolgabíró, *Kavacsics* Agoston járásbíró, *Foltsek* Károly urad. igazgató, *Hrusek* Béla, *Horkay* István, *Ellmauer* Rezső főhadnagy, *Bechnitz* Sándor dr., *Hemmen* János dr., *Schlüter* Max százados, *Bolyas* Alajos, *Wschig* Ignác főhadnagy, *Hackel* Ignác, *Frankl* Miksa dr., *Pollak* Mór dr., *Feher* Ferenc, *Lambert* Ferenc, *Pommersheim* János, *Mac-ellariu* J. százados, *Krizsán* János dr., id. *Lóbing* Viktor, ifj. *Lóbing* Viktor hadnagy, *Holt* An'ál dr., *Palá-gyi* Ferenc, *Slovak* József főhadnagy, *Theisz* Miklós, *Hercld* Rezső, *Karik* István hadnagy, *Margetsch* Ti-vadar, *Bóhm* A fréd, *Stelczel* Ernő főhadnagy, *Zircher* Antal, *Seydl* Ferenc, *Tilger* Nándor, *Caenk-y* Károly, *Altman* Lajos, *Rozgonyi* Alajos, *Krebsz* Ig-nác, *Schmizer* Jakab, *Beoka* Iván, *Jamnitzky* János, *Krause* Bruno, *Rolkó* Kálmán, *Becsk* János, *Grün-wald* Odön, *Győri* Miksa dr., *Krenmayer* József, *Strauszky* Lajos, *Berthe* Béla, *Kennst* Grigyes, *Schark* Ernő, *Beerenreier* J., *Vas* József, *Herold* Antal, *Schaff* György, *Michelbach* György, *Petule* Jakab, *Rigler* Zsigmond, *Folkmann* Ignác, *Gammer* Lipót, *Bóhm* Salamon.

— **Baleset a lóvasuton.** Az aradi lóvasuton ma este súlyosabb természetű baleset történt. A 10-es számú vasúti hordár leakart szállítani a lóvasutról az Erzsébet-uticánál, de amikor lelé-pett, olyan szerencsétlenül csuszott meg, hogy a kerekek keresztül mentek a karján. A hor-dárt, akinek eltört az alsó karcsontja, a várme-gyei közkórházban ápolják.

— **A gonosz szellem.** *Temesvárról* táv-íratózzák: A csendőrség letartóztatta *Voda* Athanáz jómodu gazdát és feleségét, akik-nek tegnap tizenegy éves gyermekük el-tűnt. Az asszony azt állította, hogy gyer-meküket a *gonosz szellem vitte el.* A nyomozás megállapította, hogy a házaspár-nak már tizenkét gyermeke két-három hetes korában titokzatos módon eltűnt.

— **Czárán Gyula emléke.** A Magyar Turista Egyesület és az Erdélyi Kárpát-Egyesület kebe-lében mozgalom indult meg, hogy *Czárán* Gyu-lának, a Menyházán ne arég elhunyt turistának és barlangkutatónak emlékét megörökítsék. *Czárán* a *Bihart* és a szomszédos hegységet egy emberöltőn át kutatva, a vidék elrejtett zugait, barlangjait, vízeseit feltárta és e mellett fá-radhatatlanul buzgólkodott a kirándulások szer-vezésében is. Hasznos szolgálatait tett továbbá a leíró földrajznak és a gyakorlati geológiá-nak is. *Czárán* emlékét azért több emléktáblá-val akarják megjelölni a legszebb kiránduló-helyeken: *Rézbányán*, *Biharfüreden* és *Belénye-sen.* Továbbá egy kisebb mellszobrot akarnak neki emelni *Réven*, a hírneves barlang előtt, amelynek kikutatásában és járhatóvá tételében az elhunytak oroszlanrésze volt.

— **Házasság.** *Salgó* Henrik aradi magán-tisztviselő február hó 6-án tartja esküvőjét *Pácskán* *Böhm* Rózsika kisasszonnyal, *Rosen-blüh* Sámuel bajos unokájával.

— **Állami és megyei munkák Aradmegyében.** Az aradi m. kir. államépítészeti hivatal kerü-letében az 1906. év folyamán csak olyan na-gyobb munkálatok lesznek, amelyek kivitelét már a múlt esztendőben megkezdték. Így a *bolszegi Kö-éshid* építése, a szentanna, pankotal és borosjenői kövezett városi utak kiépítése, a székudvar-telek-kétegyházi törvényhatósági köz-ut részleges kiépítése. Ezekon kívül cupán kisebb hidépítkezések várhatók mintegy 42,000 korona költséggösszeg erejéig. Magasépítkezések is csak esekélyebb mérvben lesznek. Jelenleg az államépítészeti hivatal a *seprési iskola* kibő-vítésének és átalakításának terveit dolgozza ki.

— **Az éhező madarakról** Most, hogy hó be-ritja a földeket, a madarak, melyek annyi kárt okozó hernyót és rovarot pusztítanak el, nem találnak ele-séget és éheznek. Az *aradi állatvédő egyesület* azem kérelemmel fordul a jószívű emberekhez, hogy míg a havazások tartanak, kenyérmorzsát és étel-hulladékot az éhező haznos madarak részére ki-

szórni sziveskedjenek. Az aradi állatvédő egyesület szivesen küld ingyen madár-éleséget mindazoknak, akik eziránt hozzá fordulnak. (Forray-utca 2a. szám, I. emelet. Telefon 21.)

— **Pánik a budapesti tőzsdén.** Budapestről táviratozzák: A tőzsdére ma riasztó hírek érkeztek. Egy teljességgel ellenőrizhetetlen és ebben a formában valószínűtlen hír arról szólt, hogy a király a következő nyilatkozatot tette:

— *Ameddig élek, nem állok szóba a koalícióval.*

A békére vonatkozó előterjesztésekről pedig az a hír érkezett a tőzsdére, hogy a király megmaradt elutasító álláspontján.

A bécsi hírek hatása alatt a tőzsdén nagy pánik keletkezett, amelynek hatását súlyosan megéreztek a magyar értékek. A déli tőzsdén a magyar hitelpapírok öt koronával, az osztrák értékek pedig egy és három negyed koronával estek és a legtöbb helyi papír is vesztett árfolyamából.

— **Aradon elfogott katonaszökevények.** A délutáni budapesti személyvonatról leszállítottak egy szökött huszárt. *Mócs* Tódor krajovai (biharmegyei) legény ez a katonaszökevény, akit négy héttel ezelőtt helyeztek át Budapestre a 7. közös huszárezredhez a nagyváradi 37. gyalogezredtől. A fiúnak nem tetszett a huszárság és elszökött a fővárosból. Reggel nyolc órakor jegy nélkül fölugrott az Aradra induló személyvonatra, amely egészen Aradig hozta. Az itteni pályaudvaron leszállították s egy rendőr bekísérte a városházára. *Kovács* Antal rendőrhadnagy katonai őrjáratot kért és bekísértette a várba a szökevény huszárt, aki az oldalfegyverét a budapesti kaszárnyában hagyta.

— **A színésznő házassága.** Londonból írják: A válási törvényszék szenzációs válópórt tárgyalt legutóbb. *Isabel Jay*, London egyik legnépszerűbb színésznője vált el az urától, *Mr. Henry Cavendish*-től, aki viszont Anglia egyik legelőkelőbb családjának tagja, a család feje Devonshire hercege. A férj mögött viharos múlt áll, s minden baja abból eredt, hogy a kellenén túl szerette a pálinkát. Mikor beleszeretett a színésznőbe, *Isabel Jay*t eleget évták, hogy ne menjen hozzá. A férj javulást fogadott, de ígéretét nem tartotta be. Kétségbeesetten elkészerítette a felesége életét. Minden este részegen tért haza, s oly állatiasan bánt a feleségével, mint a legutolsó ember. Ütötte, verte és legutóbb egy részeg kompánálával beállított a felesége hálószobájába. Az asszony ekkor elhagyta, s a törvényszék igazat adott neki és elválasztotta az urától. A házasságból született kislány, aki most három éves, szintén az asszonynál marad.

— **Ezer korona a pénzhamisítók fejére.** A pénzügyminiszter körrendeletben hívta fel a közönség figyelmét az ezüst és nikkal pénzek átvételénél való óvatosságra. 1897-ben főleg az egy forintos tallérokat hamisították, míg 1902. óta az egy korona, 1903. július óta pedig az öt koronásokra is kiterjed a hamisítás. A hamisítványok forgalomba hozatala egyre terjed. A hamis pénzek késsel könnyen vágathatók, felületük érdes, homályos és betűik elmosódtak. A felirat: *Bizalmam az ősi erényben* teljesen hiányzik vagy az érmébe öntve teljesen elmosódott. Ismertető jelei tehát szürkő szín, zsiros tapintat, csekélyebb súly, érdes felület és hiányos felirat. Aki a hamisítók nyomára vezet a hatóságokat, az a pénzügyminiszteriumtól 1000 korona jutalmat kap.

— **A békésesaba—kondoroszi vasut.** A kereskedelmi miniszter az Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaságnak a *Békésesaba* belte-

rületéről Dobosmegyer pusztá, Garasói Péter major, szentmiklósi és kiskondrosi csárda irányában *Kondoros* község belterületére vezetendő keskeny nyomtávú motoros üzemű gazdasági vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Éhínség Japánban.** Tokióból táviratozzák, hogy Japánban az éhínség borzalmas méreteket ölt. Naponta százával halnak el az emberek az éhségtől és a hidegtől.

— **Fallières és az esernyője.** A köztársaság új elnöke rendelkezik mindama tulajdonságokkal, amelyek népszerűvé teszik, sokkal népszerűbbé Loubetnél. *Fallières* nek mindenekelőtt bizalmat keltő kövérsége van. Loubet inkább sovány volt s a szabók művészetének segítségével némi eleganciára tett szert. Ő maga gyakran hajtotta phaetonját a Bois de Boulogne-on keresztül. *Fallières* nek testi terjedelme nagy nehézségeket fog okozni a szabóknak. Nehéz lesz a kényelmes tartáshoz szokott kerek formákat szűk vattázott frakkban elképzelné. A phaetonhoz sem igen fog hozzá szokni az új elnök, kövérségénél fogva. Mint a szenátus elnöke minden reggel 7 órakor kelt fel, megreggelizett és elment hazulról. Akármilyen idő volt, mindig magával vitte vastag, nehéz esernyőjét. Nagyon kellett már esni, hogy *Fallières* kivége mőnalja alól az esernyőt és felnyissa. Két óráig sétált így mindennap Páris utcáin teljesen ismeretlenül, mert a közönség nem igen érdeklődött a szenátus elnöke iránt. Remélhetőleg mint elnök is megmarad higiénikus szokása s a vastag esernyő mellett, amely valamikor bizonyára oly népszerűségre fog szert tenni, mint hajdan *Lajos Fülöp*, a polgárkirály esernyője.

— **Tűz.** Ma délelőtt tíz órakor *Drecsény György* földmivesnek a Keszoru utca 5. számú szalmafödélés háza kigyuladt, de a tüzőitök gyorsan kivonultak és elejét vették a veszedelmeknek. A kár jelentéktelen. A rendőrség még nem derítette ki, hogy miből támadt a tűz.

— **Majomházasság.** Az Illinois-állambeli *Mount Carmel* „Lotta” szállójában két pávián, a „*Bismarck herceg*” és „*Miss Evolution*” házasságra léptek. A vőlegény már hosszabb ideje a szállodában tartózkodott. A menyasszonyt nagy ceremóniák között kísérték be a vasutállomásra, mikor Newyorkból érkezett. A vőlegény az esküvő alatt frakk öltözetben volt; a menyasszony fehér sejyem ruhában, myrtus koszorúval a fején díszelgett. Az esketési szertartást *Hemmig* békébíró végezte és megható beszédet tartott. A város sheriffje volt a násznagy. Az esküvő után lakoma volt, amelyen a két pávián is részt vett, de mohó zabálásukkal minduntalan megzavarták az előkelő hangulatot. A vacsora vége felé az ifjú pár összekapott és véresre karmolta egymást.

— **Egy ismeretlen nő póra.** Különös pór került tárgyalásra a napokban a pétervári törvényszék előtt. Egy, az intelligens osztályhoz tartozó hölgy volt „csavargással” vádolva, azaz: nem volt utlevele és nem akarta elárulni, hogy kicsoda. Minden nyomozás, amit a titokzatos hölgy kiténének megállapítására indítottak, eredménytelen maradt. A „csavargónő” franciául, angolul és oroszul beszél. Barnahajú, magistermetű nő és arcvonásai sok szenvedésről beszélnek. *Helsingforsban* fogták el a következő körülmények között: A tengerparton sétálóknak feltűnt, hogy egy előkelően öltözött hölgy, akit senki sem ismert, naponta egyedül járkal a parton. Egy napon, mielőtt megakadályozhatták volna, hirtelen a tengerbe ugrott. Az életuntat kimentették és a rendőrség a nevét követelte, de az életunt nő makacsul vonakodott magát megnevezni. Erre csavargás miatt letartóztatták, noha mindenki tudta, hogy nem rossz szándékból titkolta el nevét. A szerencsétlen nőt erre egy elmegyógyintézetbe vitték, ahol öt hétig tartózkodott, de teljesen egészségesnek találták. Ezután bíróság elé állították és az orosz törvények szerint az ismeretlen „csavargónő” sorsa a szibériai száműzetés várt rá. *Adamov* államügyész azonban az agyonzaklatott nő pártjára állott és kifejtette, hogy ez alkalommal nem

egy bűnös csavargónő áll a bíróság előtt, hanem egy szerencsétlen asszony, aki a kíváncsi világ előtt eltitkolja nevét, nehogy tragikus élettörténete nyilvánosságra kerüljön. A bíróság az ismeretlen asszonyt fölmentette.

— **A nagy afrikai vasut.** Londonból jelentik: *Charles Mcaif* mérnök, aki a Zambesi tájkáról Kongóig beutazta Afrikát, most tért vissza utjáról. Micalfinnek az volt a feladata, hogy az építendő transz-afrikai vasut vonalát, amely a Kaptól Kairóig fog érni, járja be. Micalfin nagyon megnyugtató tapasztalatokat szerzett. Mindenütt talált elegendő vizet s a ben-szülőitök nagyon szelid emberek, készségesen hajlandók a munkára. Két hét előtt a Katne-folyó mentén dolgoztak a vasuton, 416 mértföldnyire a Viktória-vizeséstől. Remélik, hogy júniusra készen lesznek az egész építkezéssel. Naponta 1600 mértföldet haladnak, husz percenként 400 méternyi sínpárt raknak le. Ha a vasut elkészül, a haladásnak egyik legnagyobb műve lesz.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Dr. Priegl* István ur, a múlt évi pályaudvari vasuti összeütközésből kifolyólag, a kártérítési összegből százszáz koronát, az Aradi polgári takarékpénztár ötven koronát voltak szívesek az aradi 1848—49 ik honvédegylet pénztára gyarapítására adományozni. — Az aradi honvédegylet nem muasztatja el a nemes szívű adakozóknak ez uton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítani. — *Siman* István, elnök; *May Sema*, jegyző.

— **Üzletáthelyezés.** *Berger I.*, az orsovai halhoz címzett üzlet vezetője üzletét a Satacz utca 1. sz. alól a Deák Ferenc utca 39. sz. alá a Sebessygyárral szemközti levő helyiségbe helyezte át. Ma érkezett három nagy küldemény friss hal, eupa különlegesség, az üzletbe, hol 10 fillérrel olcsóbban lehet kilóját kapni, mint a piacon. Ugyanott minden időben szigoru rituális feügyelet alatt készült kóser husneműek: tormás virsli, krakkói, győri, debreceni szalámi és más füstölt áruk, valamint minden déligyümölcs félék kaphatók. Minden időben forró tormas virsli; ára tormával együtt 10 fillér. Ugyanott kitűnő házikenyér kapható; barna kenyér kilója 20 fillér, a fehér 24 fillér. *Berger I.* üzletvezető kéri a közönség pártfogását.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az „Aradi Polgári Takarékpénztár” az Eisd aradi betegsegélyző és temetőkezési és az Aradi Izs. kihazasító egyesületek részére 30—30 koronát adományozott, mely nemeslelkű adományokért nevezett egyesületek nevében ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja *Kohn S. N.* elnök.

— **„Antidol” a legjobb gyógyszer:** fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja mindenképpen csak jól mond róla. Kérdezzé ismerőseit: hogy használta e már az Antidol-t?, amely egyszerű hitásért arany éremmel lett kitüntetve. Egy üvegcské ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását kapható: *Földes Kelemen, Hajós Arpád, Krebsz Géza, Ring Lajos, Resnyai Mátyás és Vojtek Kálmán* gyógytárában. 2903

— **Szép fogakat csakis a *Dentalin* fogcserme használata biztosít.** *Vojtek és Weisznál.* 112

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 24. —

Magyar csőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 127—129 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 132—133 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm-ig terjedő sulyban 130—131 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm-ig terjedő sulyban 128—130 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 125—126 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm-ig terjedő sulyban 121—122 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm-ig terjedő sulyban 118—119 fillérig.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati közlése. —

Amerika 1 olcsóbb. Kínálat és vételkegyezkedés. Elkelt 10,000 métermássa buza tartott árákon. Az árak 100 kilónként számítva.

Zárul 18 órakor:

Buza 1906. áprilisra	17.12—17.14
Rozs 1906. áprilisra	13.98—14.—
Zab 1906. áprilisra	14.88—14.90
Tengeri 1906. májusra	13.96—13.98
Uj őszi buza 1906-ra	16.88—16.90

Zárul 5 órakor:

Buza 1906. áprilisra	17.10—17.12
Rozs 1906. áprilisra	13.96—13.98
Zab 1906. áprilisra	14.88—14.90
Tengeri 1906. májusra	13.92—13.94
Uj őszi buza 1906-ra	16.88—16.90

Iránzat csöndes.

Zárul 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	675.50
Magyar hitelrészvény	795.—
Lezártbank részvény	507.50
Klma-Murányi vasúti részvény	528.—
Oestrák-magyar államvasúti részvény	665.75
Köszti vasút	587.50
Városi villamos vasút részvény	325.—
Erzsébet szanatórium sorajegy pénzben	10.50
Erzsébet szanatórium sorajegy árban	12.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. H. (Arad.) Az illető, kevéssel felesége halála után, újra megnősült: feleségül vett egy jómodu uricsaládból származó, fiatal, kezdő színésznőt, aki rövid ideig az aradi színtársulatnak is tagja volt. Ugy tudjuk, hogy már nem énekel együtt. — Egyébként halas köszönet az elismerésért.

Cilla. Ilyen kényes kérdésben — különösen az előzmények bővebb ismerete nélkül — mi nem mondhatunk véleményt. Ami a másik dolgot illeti, abban önnök van igazsága.

R. R. A jövő héten jön.

Dr. S.-né Arad. Ama bizonyos felkapott fehér korall nyakéket jobb izlésű nő ma már nem viseli; szobacacák és kokottok diszelegnek még vele.

CSARNOK.

70,000 korona.

Irta: Maczkó Lászlóné.

(Folytatás.)

Ezt vallotta a fiatal, rendkívül elegáns és szép ügyvéd rokonszenves hangon. Minden szíve feleje fordult a már-már felmentését várta a nagyközség, különösen védője szép beszéde után, midőn íme dr. Temke, az árvák ügyvédje, emelkedik föl helyéről s lassan, fokról-fokra iparkodott a bonyolított ügybe világosságot önteni.

— Kiskoru árvák jövőjéről van itt szó, kiknek szülei az egyedül, vigasztaló tudattal zárták le örökre szemüket, hogy szegény gyermeküknek legalább anyagi helyzete biztosítva van s mentek lesznek minden nélkülözéstől, nyomortól.

— Sajnos azonban, hogy a pénz egy lelketlen ember kezébe került, ki teljesen megfélemedve magasztos hivatásáról, azon szent kötelességről, hogy özvegyek és árvák igaz pártfogója legyen; nemtelen tette határozta el magát, azaz: nem vesztette, hanem elopta a pénzt, hogy birtokot vegyen rajta és e birtokot álnév alatt, éles furianggal felesége édes anyjának leánykori nevére íratta.

E nem várt új vádra, hatalmas moraj zúgott végig a teremben, míg a karzaton két, mélyen lefátyolozott nő egyike ajultan esett le székéről.

— Igen, tek. Törvényszék — folytatá dr. Temke egy megvető pillantást vetve a helyre, a honnan az imént eljött nő kivették — a pénz megvan. Ott Sziklás községben van egy csinos kastély, melyet körülövez virágos kert, zöldelő földek és árnyatadó erdők pompája, ott lakik most egy nő, a kinek multja csupa rejtély, csupa homály.

Tekintsünk vissza a régen elmúlt időkre és látni fogjuk, hogy e nő husz évvel ezelőtt, mint híres szépség, Budapest utcáin aratta diadalait. Oldala mellett minduntalan lépkednek új udvarlók, míg gyönyörű lakásának ajtaja mindeki előtt tárva van.

„Ki ő?” és honnan jött? — kérdi mindenki, de a kérdésre nincs felelet, csupán a mint mulik az idő és vele újabb meg újabb csillagok ragyognak fel a nő szépség egén, melyek mindinkább elhomályosítják az egykor oly tündöklő szőke asszony szépségét, mulnak a szép napok is, melyek pénzt és fényt hoztak a fiatal nő számára s már csak itt-ott bukkann elő egy-egy érdemesebb kísérője.

Pedig szép ő még most is, oly szép, hogy a fiatal ügyvéd, ki szomszédságában nyitott hódát, meglepve néz utána, míg szelid mosolyival játszadozó ajakat mélyen szívőbe zárja. U nem sejtí még, hogy éppen ezen ártatlan mosoly alá van rejtve azon éles furiang, melynek finom szájaival szőtt hálójában fog egyszer elvérezni. Észrevétlenül, fokról-fokra súlyedt jellemében az egykor oly derék férfi, kivel újból találkozunk három év előtt, a mint karján vezet egy gyönyörű szép nőt. Felesége, — mondja mindenki, — ugye szép?

„Szép, — gondoltam én, — oly szép, mint anyja volt husz évvel ezelőtt.

E perctől kezdve többé nem volt nyugtom. Ingerelt a titokzatosság és lázas tevékeny-

séggel kerestem, kutattam az összekötő fonalat, míg végre e szomorú eredményre jutottam:

A Sziklás községben virágzó szép birtok báró Pölten tulajdona volt, ki maga adta át nekem e drága értékpapirokat, ezekkel lett a birtok kifizetve egy gyönyörű, körülbelül 30—40 év-s özvegynek dr. Koch Arnold nevű bécsi ügyvédje által. És ezen gyönyörű szép özvegy, mint Pölten báró namiskásan megjegyezte, nem más: mint azon híres szépség, ki husz évvel ezelőtt Budapest utcáin aratta diadalait, nem más: mint Golka megrontója és cinkostársa, fiatal feleségének még most is szép édes anyja.

Most pedig átadom a tek. Törvényszéknek az iratokkal együtt a papirokat azon kérésimmal, hogy e kiskoru árvák pénzükhöz mielőbb jussanak, mert az értékpapírok mindegyike a gyermekek tulajdona. Tessék átnézni a számlákat és jegyeket, összehasonlítva a hagyatékban felveit papirokkal, hogy szavam igaz voltáról meggyőződést szerezzenek. Biztosítuk hát az árváknak a már-már veszendőben volt pénzüket. Egyengessük rögzös életpályájukat, hogy könnyebben viselhessék a nehéz sorsot, hiszen minden szeretet nélkül állanak a nagyvilágban, kitéve rossz emberek gonoszságainak.

Kevések kivételével mindannyian család-apák vagyunk, küzdve gyermekeink jövőjéért: ne hagyjuk hát el a kis árvákat sem, hanem adjuk vissza nekik jogos tulajdonukat, hogy mentek legyenek a nyomortól és nélkülözéstől. Eerre kérem, erre könyörgök a tek. Törvényszéknek, hogy legyen védője az ártatlan gyermekeknek és büntetője a bűnösöknek!

Hogy tombolt meghatottságában a nagy sokaság, míg száz és száz kéz nyult dr. Temke felé, oly szép oly szívhez szóló volt beszéde.

Dr. Temke pedig, hogy végre is megszabaduljon a sok jókívánattól és dicsérettől, sietett ki egy mellékajton és utcákon keresztül hazafelé. Egyedüli vágya volt leányával mielőbb beszélni, mert annak volt valami fontos mondani valója.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 24. —

Központi szálloda Leitner Antal utazó Bécs. — Henent Sandor kereskedő Budapest. — Pless Henrik utazó Bécs. — Pronogy Gyula felügyelő Kevermes. — Vulánszky Herman jogász Nagyszében. — Lusztig Samu utazó Budapest. — Sulyok Géza utazó neje Szeged. — Bródi Mór utazó Budapest. — Freudl Pál utazó Budapest.

Vas szálloda. Steinhardt Mór utazó Bécs. — Fein Mór utazó Bécs. — Justus József utazó Budapest. — Alföldi N. utazó Temesvár. — Kanitz Emil utazó Budapest. — Aczél Jenő utazó Budapest. — Müller Ferenc hivatalnok Temesvár. — Szabó Jenő utazó Budapest. — Klein Bernát utazó Budapest. — Steiner József utazó Budapest. — Poppe Ede utazó Budapest. — Mezei Ferenc utazó Budapest. — Steiner Samu kereskedő Borosbácsy. — Mezei Ferenc utazó Budapest.

Nádor szálloda. Otványi Adorján dohánygyártiszt Kocszvár. — Stern Adolf kereskedő Körösbánya. — Szarka Ferencné varrónő Szeged. — Mairet Lajos írodafőnök Budapest. — Czakó Gáspár gazdasági intéző Kunágota. Kiszela János iparos Budapest. — Bálint János lelkész Bonya. — Kornicz Márton maganhivatalnok Arad. — Nikolae György hivatalnok Románia. — Pavel Mihály kereskedő Románia. — Karácsonyi János jegyző Jászashely. — Nadasdi Lajos dr. kir. ügyész N.-Beckerek. — Lukucz Mihály esperes Világos.

Nemzeti Színház.

Bérlet 110. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1906. évi január hó 25-én:

A vén leányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: I. M. Barrie. Angolból fordította: Mihály József.

SZEMÉLYEK:

Brown	Keszler E.	Thoebe	Kápolnai J.
Spicer	Delli Lajos.	Mary	Körösy J.
Blades	Marházi M.	Fanny	Rákossy Giz.
Egy őrmester	Borbély S.	Henriette	Biró Irén.
Tomson	Benkő Gizl.	Charlotte	Zalai Margit.
Susanne	Novák Irén.	Patty	Benkőné P.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Ha a gyermek-

nek gy gyszert kell beadni és a gyermek szívesen veszi azt, úgy meg lehetünk róla győződve, hogy a gyógyszer hatása sokkal előbb és jobban lesz észrevehető, mintha a gyermek a gyógyszert csak kényszerítve veszi be. Ez főleg a SCOTT féle EMULSIO-nál tapasztalható, amely jó ízű és könnyen emészthető készítmény. A legfinomabb norvégiai gyógycsukamajólajból készül méz és nátron hipofoszfittal hozzáadásával. A SCOTT féle EMULSIO különösen gyermekbetegségeknél alkalmazható kiváló eredménynyel. A gyermeket erőssé és izmossá teszi és rendes testi fejlődését előmozdítja.

A SCOTT féle EMULSIO valódiságának jele a „a hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintaüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911
„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

NAPIREND.

Január 25. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Pál fordulása. — Protestáns naptár: Pál fordulása. — Görög-keleti naptár (Január 12.): Tacián. — A nap két 7 óra 37 perccor, nyugszik 4 óra 47 perccor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, délen, keleten elvélve csapadék.

Január 25. Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4 órakor.

Január 27. Az aradi székely otthon értekezlete este 8 órakor (Központi kávéház)

Január 30. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Január 31. Jegyzőválasztás Ágrison.

Február 2. A b.-csabai termény- és árúraktár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 3. A nagy-butyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Arverési hirdetemény.

Az aradi gör. kel. szerb hitközség a Boczkó-utcza 8. sz. alatti házában lévő

„Arany csillag“

vendéglő és ahhoz tartozó mellékhelyiségeknek f. évi május

1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi január 30-án, d. u. 4 órakor a hitközség tanácstermében árverést tart. Kikiáltási ár 1600 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a. Az árverési feltételek alulírott vagyonkezelőnél megtekinthetők.

Aradon, 1906. évi január 17.

Stánkovits Milos,
aradi gör. kel. szerb hitközség vagyonkezelője.

Meghívás!

Az „Eleki Első Takarékpénztár Részvénytársaság“-nak

1906. évi február hó 11-én (vasárnap) d. e. fél 11 órakor az intézet saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére

a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megvizsgálása, határozathozatal a nyereség felosztása iránt és a felmentvények megadása.

2. Két igazgatósági tag megválasztása 5 évi időtartamra, egy ügyvezető-igazgató választása, valamint fizetésének megállapítása.

3. A 12 tagú választmány megválasztása 3 évi időtartamra.

4. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 4 részvényes tag kiküldése.

Elek, 1906. évi január hó 21-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen csak azon részvényesek vehetnek részt, kik részvényüket a közgyűlést megelőző napnak déli 12 órájáig, a vidékiek azonban legkésőbb a közgyűlés napjának délelőtti 9 órájáig az intézet pénztáránál letéteményezték, miről a pénztárnok által térítvény adatik, mely igazoló jegyül szolgál.

Az évi zármérleg, a felügyelő-bizottság jelentése, valamint a közgyűlési meghívó az alapszabályok 7. §-a értelmében az intézet helyiségében kifüggesztetvén, az érdekeltek által a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Törvényes kötelezettségünkhöz képest az intézet vagyonkezelését lelkiismeretesen ellenőriztük s nyugodt lelkiismerettel jelenthetjük, hogy az ügykezelés az alapszabályoknak megfelelő volt, másrészt a részvényesek érdekeit is folyton szem előtt tartottuk.

Az elénk terjesztett s 1905. év december 31-én lezárt mérleget átvizsgáltuk, s a legszigorubb rendben vezetett könyvekkel mindenben megfelelőnek találtuk, ennek alapján kérjük azt jóváhagyni.

Együttal van szerencsénk a t. igazgatóság és választmány indítványának elfogadását ajánlani, amely szerint az 1905. évi tiszta nyereség

ebből jut: a tartalékalapra 10%	K. 1924-18
az igazgatóság jutalékára 10%	" 1924-18
a felügyelő-bizottság jutalékára	500 — K. 4348-36

Marad	K. 14893-53
ehhez hozzáadva a tavalyi nyereség áthozat	" 1600 —
Összesen	K. 16493-53

ebből jut a részvényesek osztalékaira ... K. 16000 —

a tisztviselők jutalékára ... " 100 —

jótékony célra ... " 193-58 K. 16293-53

marad a jövő évi eredmény-számlára ... K. 200 —

Végre indítványozzuk, hogy az igazgatóságnak a kiérdemelt felmentvényt megszavazni és azt részünkre is megadni méltóztassék.

Elek, 1906. évi január hó 16-án.

A felügyelő-bizottság:

Böhm Miklós, s. k.
elnök.

ifj. Wittmann Antal, s. k.

Strifler Miksa, s. k.

Niedermayer János, s. k.

Zielbauer Ádám, s. k.

f. b. tagok.

f. b. tagok.

Vagyon.	1905. évi Mérleg-számla.		Teher.
Pénztár álladék		14585 95	Részvénytőke
Váltoálladék:			Tartalékalap
tárczában	697878 29		Betétek
leszámitolva	170455	868333 29	Átmeneti váltókamatok
Kötvények		510	Adóletét
Jelzálog kölcsönök		71401	Visszleszámitolási hitelezők
Intézeti ház		16000	Fel nem vett osztalék
Értékpapírok:			Egyenleg mint tiszta nyereség
15 db. Magy. tp. kp. jelz. bank részvény 1075.—	16125		
K. 100.000.— n. é. Magy. tp. kp. j.b. 4 1/2 % zl. 100.50	100500		
K. 50.000.— n. é. Pesti hazai I. tp. 4 % zálogl. 97.25	48625	165250	
Folyószámlai adósok:			
Eleki fatelep	54748 85	100144	
Téglagyár	45395 15		
Adósok		1566 18	
Átmeneti visszleszámitolási kamatok		814 93	
Átmeneti értékpapír kamatok		2785 60	
Leltár		390 96	
		1241781 91	1241781 91

Elek, 1905. december hó 31-én.

Wittmann Miksa, s. k.,
pénztárnok.

Veszteség.	1905. évi Eredmény-számla.		Nyereség.
Betét kamatok	32154 94		Nyereség áthozat
Tartalékalap 5% kamata	3729 16		1904. évről
Leltár 10% levonása	43 44		Váltó kamatok
Fizetések	6027		Kötvény kamatok
Visszleszámitolási kamatok	3385 12		Jelzálog kamatok
Kezelési költségek	2162 41		Folyószámla kamatok
Adók: Fizetett és letétbe helyezett állami, megyei és községi	5557 96		Értékpapír kamatok
10%-os tőkekamatadó	3011 48	8569 44	Idegen pénzüzetnél elhelyezett tőke kamata
Értékpapír árfolyamvesztés	700		Könyvecské-díjak
Váltóleírás	715		Ingtalan jövedelem
Egyenleg mint tiszta nyereség	20841 89		
		78328 40	78328 40

Emenet György, s. k.,
könyvelő.

Az igazgatóság:

Wittmann János, s. k.,
elnökigazgató.

Blantz Mór, s. k.
igazgató.

Biluska György, s. k.
igazgató.

Reisz György, s. k.
igazgató.

Strifler Mihály, s. k.
igazgató.

Walthier György, s. k.
igazgató.

Ezen mérleg- és eredmény-számlát megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva, azt mindenben helyesnek találtuk.
Elek, 1906. január 16.

A felügyelő-bizottság:

Böhm Miklós, s. k.
elnök.

ifj. Wittmann Antal, s. k.
f. b. tag.

Niedermayer János, s. k.
f. b. tag.

Zielbauer Ádám, s. k.
f. b. tag.

Strifler Miksa, s. k.
f. b. tag.

Ősz hajszálak

három nap alatt visszanyerik ere-
deti ifjúkori színüket a

BARCSAY-féle HAJREGULATOR

használata által.

Garancia ártalmatlanságért és hatásért.

Ára egy üvegnek 1 korona.

Kapható a készítőjénél

BARCSAY KÁROLY

gyógyszertárban 2806

SZEGEDEN, Széchenyi-tér 12. szám

Üzletszerző

ügynökök

állandó

alkalmazást nyerhetnek

elsőrangu

életbiztosító intézetnél.

Írásbeli ajánlatok „E. L.”
jelige alatt a kiadóhivatalba
küldendők. 190

Van szerencsém szíves tudomására
hozni, hogy

állatkitömő praeparatoriumomat

Szabadság-tér 1. sz. (Herzel-ház)
alá helyeztem.

Ajánlokozom madarak és emlősök ter-
mészetű és tartós praeparálására, vad-
fejek, szobadiszkek, függővadak, szőnyegek,
agancsok felszerelését, koponya utanzatok,
továbbá iskolák részére a legkülönfélébb
természettani tanszerek készítését, csont-
vázak és formol praeparátumok.

A nagyérdemű közönség szíves part-
fogását és becses megbízását kérem

kiváló tisztelettel 2423

Posner Bódog.

Kitömésre alkalmas frissében lőtt mada-
rakat veszek. — Legmagasabb elismerések.

Minden

Órajavítás

80 krajczár

Óra és ékszer

nagy raktár 137

Schwimmer Albert

vezetése alatt Aradon,

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

(Pótl. kávéház mellett.)

Zálogczédulák

és aranyemlék megvételnek.

50 százalék megtakarítás a fűtésnél!

A legjobb találmánya

„Ilona“-brikett

mely kötőanyag nélkül készül, az összes fűtőanyagok közül a legtöké-
letesebb, szagtalan, tartós parázsszal ég, nincs salakja, nem kormol, nem
füstöl és nem piszkít, és a legolcsóbb fűtőanyag. A kőszénél nem drá-
gább és kétszeres fűtőképeséggel bír. — Egyetlen kísérlet meg fog
mindenkit győzni a fűtőanyag páratlan előnyeiről. — Megrendelhető:

Altmann Ede

főelárusítónál 3057

Wesselényi és Kis Ernő-utczák sarkán,

☛ Telefon szám 46. ☛

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattan-
ások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 292

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Ideális szépség

elérhető az egész világon elterjedt
hirneves

Hajós-féle ARADI IBOLYA-CREME

használatával.

Csudálatos használatánál fogva az elegáns hölgyközönségnek kedvencz szé-
pítő szerévé vált.

Szeplő, májfolt és mindenféle arctisztatlanságot va-
rázsszerűen eltüntet.

Nappal is használható!

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-creme szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fe-
hér, rózsá vagy crém színben doboza 1 K. 20 f.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Kapható a készítőjénél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban 167

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

továbbá Földes Kelemen, Hauer Lajos (84), Kossuth Pál, Ring Lajos, Voj-
tek Kálmán gyógyszerészek áránál

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb
mennyiségben míg a kész-
let tart, akár waggonon-
kint Kurtics állomáson,
akár kisebb mennyiségben
a helyszínén Iratoson hid-
mérlegelve,

eladó.

Bővebbet 154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Fischer Károly

sodronyszövet, fonat, szitaárak és aczél-
sodrony ágybetétkészítő

Arad, József főherceg-ut 8. sz.

Ajánlja különféle sodronyszövet készítmények,
ugymint: réz, vas és olinozott sodronyszövetek me-
lyeket raktáron tartok, főkép malmok, gyárak és
gazdasági célokra, ugyancsak Baehler-féle
szelész rostához való sziták. — Készíték
alkalmas kézi- és gépsodronyfonatot keretek, ligetek,
tyukudvarok és vadászidők bekerítéséhez, fűl, ka-
via, kumak és kőszent-hányó rosták vaskerettel épi-
tészeti, banya és kertészeti célokra. — Pincze és
magtárlakokhoz rostélyok. Szikrafogók mozdonyok-
és gyári kőmennyekre. Rugganyos aczélodrony-ágy-
betéteket vas- és fa-állványokra, melyek könnyű
használatára által igen ajánlhatók. Különféle szór-
vas-, réz- és selyem-sziták, dohány doboz és dob-
sziták, valamint minden e szakmába vágó itt fel-
nem sorolt tárgyak a legjobb minőségben, mérsékelt
árak mellett elkészíttetnek. 834

Üzlet áthelyezés!

KÖTELES IMRE

épület-, butor- és portál-asztalos

Aradon, Halász-utca 9. sz.,

Domány ház.

Elvállal minden az épület-, butor- és
portál-asztalos szakmába vágó mun-
kákat, u. m.: épület-munkákat,
üzleti berendezéseket, portálok
felállítását, konyha, salonn- és
háló-szoba butor berendezését
jutányos árak, pontos és gyors kivitelben,

Tervrajzokat díjmentesen készítek.

A nagyérdemű közönség szíves
megrendelését kérve 2459

tisztelettel

Köteles Imre,

épület-, butor- és portál-asztalos.

DICK R.

óras és látszerész

Arad, Boros Béni-tér 1. szám.

Elad és javít mindennemű óra-
kat két évi jótállás mellett, a leg-
olcsóbb áron.

Raktáron tart mindennemű szín-
házi látszóveket a legkülönbözőbb
kiállításban, legfinomabb orrcsipe-
tők és szemüvegek legjobb üve-
gekkel. Nagy raktár sűrűségi fok-
mérőkben, bor, must, és szesz ré-
szére, továbbá mindennemű hő-
mérőkben. 1902

Szemüvegek és orrcsipe-
tetők
orvosi rendelet szerint készít-
tetnek.

Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű helybéli és vidéki közönséget, ugyszintén nagyrabecsült rendeléimet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa
cég alatt fennálló

czipészüzletet
amelynek fennállása óta beltagja voltam, a mai napon átvettem s azt ezentúl a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. 2821
Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,
czipész. Salacz utca 2. sz.

Dr. Hubert gyógyintézete
Sebészi és női betegeknek

Apátfalván

Kényelmes, 3076
modern berendezés.

Mérsékelt árak.
Csanádmegyei telefon szám 3.

Ház, birtok vétel és eladás,
terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki
iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban teljesíti az e téreni 2023
megbízásokat.

Sklenarik János

szímfestő mázó és fényező
Jemesvár-Erzsébet város, Kunyad-
ut és Dózsa-utca sarok.

Ajánlja magát a nagyérdemű közönség szíves pártfogásába, úgy e szakmába vágó munkákra, mint a külföldi tanulmányok alatt szerzett

templomi 1967
mű- és disz-festészeti

munkákra is.

A n. é. közönség szíves megbízásait kéri tisztelettel
Sklenarik János.

Szépségápolás
kozmetikai 2034

SZALON,

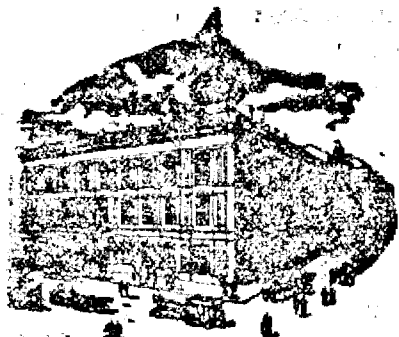
hol mindenféle szépséghibák, ráncos arcokat is, a legújabb módszer szerint sikerrel kezel

Mme Győri

Szabadság tér 18. II. udvar.
Haszinger utca 2. I. emelet.

Nagymennyiségű maculatura
eladó a kiadóhivatalban.

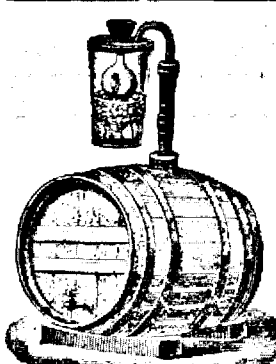
Grand Hotel
„HUNGARIA“
Temesvár. 2869

Első rendű szálloda
Egész új, a képzelhető Comforttal berendezve.
Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek.
Szép nyári és téli kert. — Társalgó és játéktér. Tus- és kád-fürdők a házban, valamint pilseni sörszoba dus reggeli étlappal. Pontos kiszolgálás és a lehető legmesszebb menő méltányosság biztosított. Teljes tisztelettel **Müller Mihály** szállodás. Várai, vármegyei és Interurbán telefon állomás 28.

Magánosok és korcsmárosok

figyelmébe ajánlom
gyorok-ménesi
saját termésű kitűnő
hegyi-boraimat.

Év		Hecto
		Kor.
1905	fehér asztali-bor 7—8 hektós hordóban	32.—
	50—100 lit.	35.—
	veres asztali-bor 7—8 hektós	40.—
	50—100 lit.	45.—
1904	fehér csemege bor 7—8 héc.	44.—
	50—100 lit.	48.—
	veres csemege-bor 7—8 h.	90.—
	50—100 lit.	100.—

A szállítás gyorok-ménesi pincéből történik.
Hordók hibátlan állapotban a beszámított árban visszavétetnek.

Ezen borvédővel a megcsapolt hordóban a bor hónapokon átál eláll anélkül, hogy az megromlana, megecetesedne, avagy megvirágosodna.

Vojtek Alajos gyorok-ménesi szőlő-nagybirtokos.
184 Levélcím: VOJTEK ALAJOS, ARAD!

Pserhofer-pilulák
valódiak csak ezzel a vörös fölirással: „J. Pserhofer“.

Jószel eszéjár ideje óta, tehát több mint 120 év óta mint legrégibb, fájdalom nélkül hashajtó házissert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció zavara, májbal, szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vérszegénység, ideges lőljás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával K. —.42
1 tekercs 6 skatulyácskával K. 2.10

A pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekercs K. 2.60 | 3 tekercs K. 6.80 | 5 tekercs K. 10.50
2 K. 4.70 | 4 K. 8.90 | 10 K. 18.50

Egyedüli készítőhely: 3877
Pserhofer J. gyógyszerháza
Wien, I., Singerstrasse 15.
Raktár Aradon: Földes Kelemen gyógyszerésznél. Deák Ferenc u. II.

Piski telepen
egy jóforgalmu

temetkezési intézet
és saját ház
szabad kézből azonnal eladó.
Bardóczi Odön, vendéglős
Halasz utca 41. sz. 3054

Jegygyűrűk!
és mindennemű ékszer 14 karatos aranyból és finom ezüstdől, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR
mű-órák és ékszerésznél
Arad, Szabadság-tér.
Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 934

Hölgyek figyelmébe!

Ajánlja magát gyakorlott,
Budapesti
arcz, kéz, (manikür)
hajápoló s hajfestő.
Házhoz is megyen. 2741
Szíves pártfogást kér

Varga Jusztine
Árpád-tér 3. szám,
— I. em. (jobbra) ajtó 6. —

Ispáni,
gazdai

állást keres
1906. április elsejére 32 éves,
nős földmives iskolát végzett
egyén,

ki 5 évi gyakorlattal bir, jelenleg is hason minőségben van.
Czim a kiadóban. 189

Dr. Marschall Lajos
kuvini szőlőbirtokos saját
termésű, feltétlenül tiszta

hegyi
borait

mai naptól kezdve Aradon,
Nagy-körut 11. sz. alatt
(keresk. és iparkamarai
székház, földszint balra)

zárt palackokban
árusítja

Fehér asztali bor 4 liter 70 f.
Siller bor 1 liter 60 f.
Bakator 1 liter 90 f.
Vörös bor (1903. évi) 1 liter 1 k.
Ugyanaz 7/10 liter 70 f.
Vörös bor (1895. évi) 1 liter 1 k. 40 f.
Ugyanaz 7/10 liter 1 k.
Muskotálybor 7/10 liter 1 k. 50 f.

Az árak palack nélkül értetnek, a palackokért darabonként 10 fillér betét hagyandó. Visszahozatal esetén a betét visszadatik. Ugyanezen borok hordóban, kuvinipincéből, Gyorok vasuti állomásra szállítva 50 liter, vagy azonfelül mennyiségben literenkint 20 fillérrel olcsóbban kaphatók. 184

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fla. Könyv és papirkereskedés. 286

Férjhez adnék

két háziasszony nevelt 22 és 26 éves román vallású nővért, egyenkint kétezer korona hozományjal és kelengyével helyben vagy vidékre, hivatalnokhoz, tanítóhoz, kereskedőhöz. Fényképes ajánlatok „Gondos gondnok” címre a kiadóhivatalba küldendők. 197.

Azonnali alkalmazást nyer

helybéli részvénytársaságnál irodai teendőket jártas fiatal ember. Kereskedelmi akadémia osztályvizsga, vagy érettségivel bírók előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Alkalmazás” jelleggel a lap kiadóhivatalába kérünk.

Szalonna

zsír és hájat nagyobb mennyiségben vesznek. Garai Károly Aradon, Hajó-utca 4. 198

Hehs Victor

törvényszéki bejegyzett és az egész országban bevezetett hiteltudósító irodája Aradon, Tökölly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapítotott 1898. 200

Kiadó

az Erzsébet királyné-körút 18. sz. házában egy három szoba és hozzátartozókból álló utcái lakás 1906. február hó 1-től. Bővebbet: Bánfi Sándor zárgondnoknál. 186

Vidéken

jó forgalmu italméréssel és dohány-tőzsdével egybekötött vegyeskereskedés eladó. Cím a kiadóhivatalban. Ügynökök kerestetnek. 196

Uzleti könyvek

és irodai cikkek elsőrendű minőségben igen olcsó árakon kaphatók Kerpel Izó könyv- és papirkereskedésében, Aradon. 2569

Bogdánovits Mihály

építész és műbutor asztalos Aradon, Demeter-utca 37. sz., saját ház.

Evvállal építész és műbutor, kirakatkat, iroda és bolti berendezések teljes elkészítését.

Kiválóan ajánlom az építő nagyközönség szíves figyelmébe műhelyemben készített s házépítéshez szükséges asztalos munkáimat. — Ugyiszintén butorokban nagyban megrendeléseket is elfogadok. Vidéki megrendeléseket is elfogadok és azok gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Evvállal mindentelje javításokat. Szolid áram mellett a nagyközönség szíves bizalmáért eszedzem

Kitünő tisztelettel Bogdánovits Mihály, Demeter-utca 37. 2444

Meghívó.

A pécskai takarékpénztár részvénytársaság XVIII. évi rendes közgyűlésére, mely 1906. évi február hó 11-én d. e. 10 órakor

a takarékpénztár helyiségében fog megtartatni.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő 2 részvényes kijelölése.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1905. évről, a mérleg megállapítása és az igazgatóság javaslatának tárgyalása a tiszta nyereség felosztására nézve.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése az 1905. üzlet évről. A felmentvény megszavazása.
 4. 5 igazgatósági, 4 felügyelő bizottsági és 6 bíráló-bizottsági tag választása 3 évre.
 5. Netaláni indítványok.
- Magyar-Pécskán, 1906. január hó 21 én.

Az igazgatóság.

Jegyzet. (Alapszabályok 45. §-a.) Közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényesek bírnak, kik részvényeiket még le nem járt szelvényekkel együtt, esetleg az azokról szóló átvételi elismervényt, legkésőbb a közgyűlést megelőző napig a társaság pénztáránál térítvény mellett letéteményezik.

Tartozik. Mérleg-számla 1905. december hó 31-én. Követel.

Vagyon:	Kor.	F.	Kor.	F.	Telher:	Kor.	F.	Kor.	F.
Pénztár-készlet			21081	70	Részvénytőke			120000	
Leszámitolt váltók			1007660	80	Tartalék-alap			66374	56
Jelzálogos kölcsönök (kamatozó)	282866	59			Takarékpénztári betétek			103584	62
Amortizációs kölcsönök	65225	85	349092	44	Pénztári letétek			9295	62
Értékpapírokra adott előlegek			6009		Viszontleszámitolt váltók			100631	
Folyó-számla kölcsönök			6162		Magyar takarékpénztárak közp. jelz. bankjára átruh. jelz. kölcsönök			90633	15
Saját értékpapírok	36121	05			Fel nem vett osztalékok			114	
Ezek függő kamatai december 31-ig	842		36963	05	Átmeneti tételek:				
Fő-ut 180. sz. intézeti ház			16047	76	Előre fiz. váltó-kam.	14563	12		
Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék			17125	14	„jelz. kam.	5009			
Előlegek és óvás díjak			973	68	Be nem fizetett betét kamat-adó	2045	28	21617	40
Leltár	889	20	800	28	Nyereség:				
10% értékvesztés	88	92			Nyereség áthozat 1904. évről	324	81		
					1905. évi tiszta nyereség	16340	69	16665	50
			1460915	85				1460915	85

Magyar-Pécskán, 1905. december hó 31.

A könyvelésért: Reiner Adolf, s. k. könyvelő.

Éliás Adolf, s. k.

Burger Jakab, s. k.
Dózsa Dezső, s. k.

Harsányi István, s. k.
Langfelder Mór, s. k.

igazgatók.

Ezen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Magyar-Pécskán, 1906. január hó 21-én.

Dr. Friedmann József, s. k.
Rosenfeld Károly, s. k.

Szomoru István, s. k.
Turszky Nándor, s. k.

felügyelő-bizottsági tagok.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény, valamint az intézeti alapszabályokban megállapított kötelességünkhöz képest a lefolyt 1905. üzleti évre vonatkozó jelentésünket van szerencsénk a következőkben betérjeszteni.

Az intézet üzletkezelését az évi folyamán rendszeresen ellenőriztük és az ezen irányban kifejtett működésünk alapján mindenkor arról győződöttünk meg, hogy az ügyvezetés, valamint a takarékpénztár értékeinek kezelése, a könyvek vezetése a kereskedelmi törvény és az alapszabályok kívánalmainak megfelelő.

Az igazgatóság által kellő időben elénk terjesztett 1905. évi zár-mérleget is szigorú bírálat tárgyává tettük és ezen vizsgálatunk, valamint a december hó 31-én eszközölt tételes leltározás és rovincsolás alapján teljes megnyugvással jelenthetjük, hogy a mérleg vagyon és telher tételei a valóságnak és a tényleges állapotnak megfelelő összefüggésben lettek beállítva.

Ezen vizsgálatunk alapján jelentjük, hogy a mérlegben kitüntetett tiszta nyereség, az 1904. évről áthozott 324 K 81 fillér nyereség áthozat betudásával 16665 K 50 fillért tesz ki.

Egyben hozzájárulásunkat jelentjük ki az igazgatóság nyereség felosztási tervezetéhez és annak elfogadását a t. közgyűlésnek ajánljuk.

Mindezek alapján kérjük a t. közgyűlést, hogy úgy az igazgatóság, mint az alulírt felügyelő-bizottság részére a felmentvényt az 1905. évre megadni méltóztassék.

Megbízásunk a mai nappal lejárván, irányunkban tanúsított bizalmukért köszönetet mondunk.

Kelt Magyar-Pécskán, 1906. január 21.

A pécskai takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Dr. Friedmann József, s. k.
Rosenfeld Károly, s. k.

Szomoru István, s. k.
Turszky Nándor, s. k.

felügyelő-bizottsági tagok.

Hány óra van!

csak akkor tudja meg, ha

SZILÁGYI MÁRTON

ujjonnan megnyitott és gyárilag berendezett óra-javító műhelyében javíttatja meg az óráját, hol mindennemű órajavítás kivétel nélkül, gyorsan és pontosan, egy évi jótállás mellett csak 90 krajczár. — Egy órajavító 10 kr. Mutató 5 kr. Ugyanott kaphatók a legjobb minőségű zseb- és fali órák bámulatos olcsó árakon. 2823

Szilágyi Márton,

mű-órás

Vörösmarthy-utca 3 sz., a színházzal szemben. Inga, vagy bármilyen nemű fali óráért hához küldök és pontosan megcsinálva haza szállítom. Csak egy levelezőlapot tessenek írni.

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely úgy tejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom. Ize, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés: eredeti 1/2 és 1/4 kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

szerszerezésében kapható a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni: minden csomag cégem nevével és ólompecsével van ellátva. 195

NÄGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt. Háromságos Temesvár, Gyárváros fő-u. 44.

„HELEN”

arc- és kézcreme szepítő, májfoltok és mindennemű bőrtisztítatlanságok ellen. Este lefekvés előtt használandó.

Tégelye 1 kor. Próbátégely 60 f.

„HELEN”

mosdó víz üvegje 1 korona.

„HELEN”

pouder dobozza 1 korona.

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

Az országban a legnagyobb aranybánya vidékén egy 15 év óta fenálló

Órás és ékszerüzlet

nagyobb vállalat miatt

eladó,

árnkészlettel vagy anélkül.

Czim a kiadóhivatalban. 285